

Deutronomium

testimoniū nullus p̄demnabitur. Non accipiet p̄ciū ab eo q̄ reus est sanguinis statim et ip̄e moriet̄. **E**xules et p̄fugi aū mortez pontificis nullo mō in vrbes suas reuerti poterūt. ne polluatis terras h̄ratōis v̄re. q̄ infontiū cruore maculat̄ nec aliter expiari p̄t nisi p̄ eius sanguinē qui alterius sanguinez fuderit. Atq̄ ita emundabit̄ v̄ra possessio me cōmorante vobiscū. Ego enī sum dñs q̄ habito inter filios israel.

XXXVI

Accesserūt aut̄ et principes familiarū galaad filij machir filij manasse de stirpe filioz ioseph locutiq̄ sunt moisi corā principibz israel atq̄ dixerūt. Tibi dño n̄o p̄cepit dñs vt terrā sorte diuideres filijs isrl. et vt filiabz salphaad fr̄s n̄i daret possessionē debita p̄uq̄s si alteri? tribz hoies vxores acceperint. sequet̄ possessio sua et translata ad aliū tribū de n̄ra hereditate minuet̄: atq̄ ita fiet vt cū iubileus. i. quinquagesimus annus remissionis aduenerit cōfundat̄ sortitū distributio: et alioz possessio ad alios trāseat. R̄ndit moises filijs isrl et dño p̄cipiente ait. Recte tribz filiorū ioseph locuta est. et hec lex sup filiabz salphaad a dño pmulgata est. Nubāt q̄ bus volūt: t̄m vt sue tribz hoibz ne p̄misceatur possessio filioz isrl de tribu in tribu. Des enī viri ducēt vxores de tribu et cognatōe sua. et cūcte seie de eadem tribu maritos accipiet̄. vt hereditas permaneat in familijs: nec sibi misceantur tribz: s̄ ita maneāt vt a dño sepate sunt. **F**eceruntq̄ filie salphaad vt sibi fuerat impatum. et nupserūt maala et thersa et eglā et melcha et noa filijs patruī sui de familia manasse qui fuit filius ioseph et possessio q̄ illis fuerat attributa māsit in tribu et familia p̄is eaz. **H**ec sunt mandata atq̄ iudicia q̄ mandauit dñs p̄ manū moisi ad filios isrl in campesribz moab sup iordanē p̄tra hiericho.

ExPLICIT liber numeri **I**ncipit liber el leadaberim qui deuteronomium p̄notatur. **C**apitulum **I**

Hec sunt verba

q̄ locutus est moises ad oēm israel trans iordanem in solitudine campestri cōtra mare rubrum: inter pharan et thofel et laban et aseroth: vbi auri est plurimū vndecim diebz de oreb p̄ viā montis seir vsq̄ calesbarne. **Q**uadragesimo anno vndecimo mēse primo die mensis locutus est moises ad filios israel oīa q̄ p̄cepit illi dñs vt diceret eis: postq̄ pcussit seon regem ammoreoz: qui habitauit in eselbon. et og regē basan qui mansit in aseroth et in edrai trans iordanem in terra moab. **C**epitq̄ moises explanare legem et dicere. **D**ñs deus n̄r locutus est ad nos in oreb dicēs. **S**ufficit vobis q̄ in hoc mōte mansistis. **R**euertimini et venite ad montē ammoreoz et ad cetera que ei p̄xima sunt campestria atq̄ montana et humilioza loca contra meridiē et iuxta litus maris: terram chananeoz et libani vsq̄ ad flumen magnū eufraten. **E**t inquit tradidi vobis. **I**ngredimini et possidete eam: super quā iurauit dominus patribz vestris abraā isaac et iacob: vt daret illam eis et semini eoz post eos. **D**ixitq̄ vobis illo in tpe. **N**ō possūz solus sustinere vos: q̄ dñs deus vester multiplicauit vos et estis hodie sicut stelle celi plurimi. **D**ñs deus patrū vestroz addat ad hunc numerū multa milia. et benedicat vobis sicut locutus est. **N**on valeo solus negocia v̄ra sustinere et pondus et iurgia. **D**ate ex vobis viros sapientes et gnaros: quozum conuersatio sic p̄bata in tribubz vestris: vt ponam eos vobis principes. **T**unc respondistis mihi. **B**ona res est quā vis facere. **T**ulicq̄ de tribubz vestris viros sapientes et nobiles. et p̄stitui eos principes tribunos et centuriones et quinquagenarios ac decanos qui docerent vos singula. p̄cepitq̄ eis dicens. **A**udite illos et quod iustum est iudicate. **S**ive ciuis sit ille sive peregrinus: nulla erit distantia p̄sonarum. **I**ta parū audietis vt magnū:

nec accipietis cuiusq; psonā: q; dei iudi-
ciū est. **Q**uod si difficile vobis visum aliqd
fuerit: referte ad me et ego audia. **P**re-
ceptis eis oia q; facere debetis. **P**rofecti
autē de oreb transiimus p heremū terri-
bilē et maximā solitudinē quā vidistis p
viā mōtis ammorei: sicut pcepit dñs
deus n̄r nobis. **C**ūq; venissemus in ca-
desbarne: dixi vobis. **V**enistis ad montē
ammorei quē dñs deus v̄r daturus
est vobis. **V**ide terrā quā dñs de' tuus
dabit tibi. **A**scēde et posside eā sic locutus
est dñs deus n̄r p̄rib; tuis. **N**oli timere
nec quicq; paueas. **E**t accessistis ad me
oēs atq; dixistis. **V**itamus viros q; cō-
siderēt terrā et renūciēt p qd iter debe-
mus ascendere. et ad q̄s p̄gere ciuitates.
Cūq; mihi sermo placuisset nisi ex vob
duodecim viros singlos de tribub; suis.
qui cū praxissent et ascēdissent i mōtana
venerūt vsq; ad vallē horri: et p̄siderata
terra sumētes de fructib; ei' vt oñderēt
vbertatē attulerūt ad nos atq; dixerunt
Bona est terra quā dñs de' n̄r daturus
est nobis. **E**t nolulistis ascēdere s; incre-
duli ad sermonē dei n̄ri murmurastis in
tabernaculis v̄ris atq; dixistis. **D**icit nos
dñs: et idcirco eduxit nos de terra egypti
vt traderet nos in manu ammorei atq;
deleteret. **Q**uo ascendem'? **N**ūc; terrae
rūt cor n̄m dicētes. **M**axia multitudo
est: et nobis statura p̄cerior. **U**rbes ma-
gne et ad celū vsq; munite. **F**ilos enach;
vidim' ibi. **E**t dixi vobis. nolite metue-
re nec timeat; eos. **D**ñs de' q; ductor est
n̄r p vob ip̄e pugnabit. sicut fecit in egypto
cūctis vidētib;: et in solitudie ip̄i vi-
distis. **P**ortauit te dñs de' tuus vt solet
hō gestare puulū filiū suum in oī viā p
quā ambulastis donec veniret; ad locū
istū. **E**t nec sic quidē credidist; dño deo
v̄ro q; p̄cessit vos in viā. et metatus est lo-
cū in q; tētozia figere deberet;: nocte ostē-
dēs vobis iter p ignē et die p colūnaz nu-
bis. **C**ūq; audisset vocē sermonū v̄roz
iratus iurauit et ait. **N**ō videbit quispiā
de vob; generatōis huius pessime terrā
bonā quā sub iuramēto pollicitus sum

p̄rib; vestris p̄ter caleph filius iephone.
Ip̄e enī videbit eā. et ip̄i dabo terrā quā
calcanit et filijs eius: q; secutus est dñm
Nec mirāda indignatio in pplm: cū mi-
hi quoq; iratus deus p̄pter vos dixerit.
Nec tu ingredier; illuc. s; iosue fili' nun-
minister tuus ip̄e intrabit p te. **D**ūcex
hortare et rotoza et ip̄e sorte terrā diuidet
israeli. **P**aruuli v̄ri de q̄b; dixistis q; ca-
ptiu ducerent. et filij q; hodie boni ac ma-
li ignorāt distantia ip̄i ingredient. et ip̄is
dabo terrā et possidebūt eā: vos autē reuer-
timini et abite in solitudinē p viā maris
rubri. **E**t respondistis mihi. **P**eccauim'
dño. **A**scēdemus et pugnabimus: sicut p̄-
cepit dñs deus n̄r. **C**ūq; instructi armis
p̄geretis in montē ait mihi dñs. **D**ic ad
eos. **N**olite ascēdere neq; pugnetis. **N**ō
enī sum vobiscū ne cadatis corā inimi-
cis v̄ris. **L**ocutus sum et nō audistis. sed
aduersantes impio dñi. et tumētes sup-
bia ascēdistis in montē. **I**taq; egressus
ammoreus q; habitabat in montib; et
obuiā veniēs p̄secutus est vos sicut so-
lent apes p̄sequi. et cecidit de seir vsq; hor-
ma. **C**ūq; reuerſi plozaretis coram dño
nō audiuit vos. nec vocē v̄re voluit acqui-
escere. **S**edist; ergo in cadesbarne mul-
to tempore. **II**

Profectiq; inde venimus in soli-
tudinē q; ducit ad mare rubrum
sicut mihi dixerat dñs: et circū-
iimus montes seir longo tpe. **D**ixitq;
dñs ad me. **S**ufficit vobis circūire mō-
tem istū ite p̄tra aquilonē et p̄plo p̄cipe
dicēs. **T**ransibitis p terminos fratrum
vestroz filioz esau qui habitāt in seir: et
timebūt vos. **V**idete ergo diligēter ne
moueamini p̄tra eos. **N**ecq; enī dabo vo-
bis de terra eoz quantū p̄t vnus pedis
calcare vestigiū. q; in possessionē esau de-
di montē seir. **C**itos emetis ab eis pecu-
nia et comedetis: aquā emptā haurietis
et bibetis. **D**ñs deus tuus benedixit tibi
in omni ope manū tuaz. **M**ouit iter tu-
um. quō transieris solitudinē hanc ma-
gnam p quadraginta annos. habitans
tecum dñs deus tuus et nihil tibi defuit

Deutronomium

Lunq̄ trāssemus fratres n̄os filios esau qui habitabāt in seir p̄viā campe/ sitem de helath ⁊ de asiongaber venimus ad iter qđ ducit in desertū moab. Dixit q̄ dñs ad me. **N**ō pugnes cōtra moabi/ tas: nec ineas aduersus eos plius. Non enī dabo tibi quicq̄ de terra eoz: q̄ filijs loth tradidi eā in possessionē. **E**nim pri mi fuerunt habitatores eius plius ma gnus ⁊ validus ⁊ tā excelsus vt de ena/ chim stirpe quasi gigantes crederent̄ et essent filies filioz enachim. **D**eniq̄ mo abite appellāt eos enim. **I**n seir aut̄ p̄ us habitauerūt hozei: q̄b̄ expulsis atq̄ delectis habitauerūt filij esau sic fecit isrl̄ in terra possessionis sue quā dedit illi do/ minus. **S**urgētes ḡ vt trāsirem⁹ torrē tē careth: venim⁹ ad eū. **T**ps aut̄ q̄ am/ bulauimus de cadesbarne vsq̄ ad trāsi/ tū careth triginta ⁊ octo annoz fuit: do nec p̄sumeret̄ ois p̄gregatio hoīm bella/ toz de castris sicut iurauerat dñs: cuius manus fuit aduersus eos vt interirent de castroz medio. **P**ostq̄ autē vniuersi ceciderūt pugatores locut⁹ est dñs ad me dicēs. **T**u trāsibis hodie terminos moab vrbē noie ar. ⁊ accedēs in vicinia filioz ammō caue ne pugnes ḡ eos nec mouearis ad preliū. **N**ō enī dabo tibi de terra filioz ammō: q̄ filijs loth dedi eaz in possessionē. **T**erra gigantū reputata est. et in ipsa olim hitauerūt gigantes. q̄s ammonite vocāt comim. p̄pls magn⁹ et mult⁹ ⁊ p̄cere lōgitudis: sicut enachim q̄s deleuit dñs a facie eoz: ⁊ fec̄ illos hita re. peis sic fecerat filijs esau q̄ hitant in seir telēs hozeos: ⁊ terrā eoz illis tradēt quā possidet vsq̄ in p̄ns. **E**uos q̄s q̄ ha bitabāt in aserim vsq̄ gaçā capadoces expulerūt qui egressi de capadocia dele/ uerūt eos: et habitauerūt p̄ illis. **S**ur/ gite transite torrentē arnon. **E**cce tradi di i manu tua seon regē eselon ammoz/ reoz ⁊ terrā ei⁹ incipe possidere. ⁊ mitte aduersus eū preliū. **H**odie incipiā mit/ tere terroze atq̄ formidinē tuā in popu los q̄ habitāt sub oī celo vt audito noie tuo paueāt ⁊ in moze p̄turiētū p̄tremi

scant: ⁊ dolore teneātur. **S**isi ergo nun cios de solitudine cademoth ad seon re/ gem eselon vobis pacific⁹ dicēs. **T**rāsibi mus p̄ terrā tuā publica gradiemur via **N**ō declinabim⁹ neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistrā. alimēta p̄cio v̄ede nob̄ vt vesca/ mur aquā pecunia tribue: ⁊ sic bibemus **T**m̄ est vt nobis p̄cedas trāsitū: sic fece rūt filij esau q̄ hitāt in seir. et moabite q̄ mozanē in ar: donec veniam⁹ ad iordane et trāseam⁹ ad terrā quā dñs de⁹ nē da/ turus est nob̄. **N**oluitq̄ seon rex eselon dare nobis trāsitū: q̄ indurauerat dñs deus tuus sp̄m̄ ei⁹. et obfirmauerat cor illi⁹ ita vt traderet̄ in manus tuas sicut nūc vides. **D**ixitq̄ dñs ad me. **E**cce ce/ pi tibi tradere seon ⁊ terrā ei⁹: incipe pos/ sidere eā. **E**gressusq̄ est seon obuiā no/ bis cū oī p̄plo suo ad plū in iasa. et tradi dit eū dñs de⁹ nē nobis: p̄cussimusq̄ eū cū filijs suis ⁊ oī p̄plo suo: cūctasq̄ vrbes in tpe illo cepimus interfect⁹ hitatozib̄ eaz viris ac mulierib̄ ⁊ puulis. **N**ō reli/ quimus in eis quicq̄ absq̄ iumentis q̄ in p̄tē venere p̄dantiū. et spolijs p̄rbuz q̄s cepim⁹ ab arorē q̄ est sup̄ ripā toren tis arnon oppido. qđ in valle hitū est vs/ q̄ galaad. **N**ō fuit vicus ⁊ ciuitas q̄ no/ stras effugeret man⁹. **D**ēs tradidit dñs deus nē nobis absq̄ terra filioz ammon ad quā nō accessimus ⁊ cūctis que adia/ cent torrenti ieloc et vrbib̄ montanis: vniuersisq̄ locis a quibus nos p̄hibuit dñs deus noster. **III**

Itaq̄ cōuersi ascēdim⁹ p̄ iter ba san. **E**gressusq̄ est og rex basan in occursum nob̄ cū p̄plo suo ad bellandum in edrai. **D**ixitq̄ dñs ad me: **N**e timeas eū q̄ in manu tua traditus est cū oī p̄plo ac terra sua. faciesq̄ sic feci sti seō regi amozreoz q̄ hitauit in esebō **T**radidit ḡ dñs de⁹ nē i manib̄ n̄is etiā og regē basan ⁊ vniuersū p̄lm̄ ei⁹: p̄cus/ si musq̄ eos vsq̄ ad internitōez. vastan/ tes cūctas ciuitates illius vno tpe. **N**ō fuit oppidū qđ nos effugeret. **S**eragin ta vrbes et omnē regiones largob regni og in basan. **L**ūcte vrbes erant munite

muris altissimis: portisq; et uertibus absq;
oppidis innumeris q; non habebat muros
et delevimus eos sicut feceramus seon
regi eseton. dispendentes omnem civitatem vi-
rosq; ac mulieres et pueros: iumentum autem
et spolia vestrum diripuimus. Tulimusq; illo
in tempore terram de manu duorum regum amorre-
orum q; erant trans iordanem a torrente arnon
usq; ad montem hermon quem sidonij sarion
vocant: et amorrei sanir. omnes civitates q; si-
te sunt in planicie et uniuersam terram gala-
aad et basan usq; ad selcha et edrai ciuita-
tes regni og in basan. Solus quippe og
rex basan resistit de stirpe gigantum. Et
monstratus lectus est ferreus q; est in ra-
bath filiorum amorreorum: nouem cubitos huius longi-
tudinis et quatuor latitudinis ad mensuram cubi-
ti virilium manus. Terramq; possedimus tempore illo
ab aroer q; est super ripam torrentis arnon usq;
ad mediam partem montis galaad et ciuitates
illius dedimus ruben et gad. Reliquam autem par-
tem galaad et omnem basan regni og. tradidi
medie tribui manasse omnem regionem ar-
gob. Luctamq; basan vocabatur terra gigan-
tum. Jair filius manasse possedit omnem re-
gionem argob usq; ad terminos gessuri et
machati. Locauitq; ex nomine suo basan
auothair. id est villas iair usq; in partem die
Machir q; dedit galaad: et tribum ruben
et gad dedit de terra galaad usq; ad torren-
tem arnon medium torrentis et phiniim usq;
ad torrentem gelboe q; est terminus filiorum
ammon. et planicie solitudinis atq; iordani-
nem: et terminos cenereth usq; ad mare
deserti quod est salissimum ad radicem montis
phasga contra orientem. Precepitq; vobis in
tempore illo dicens. Dominus deus vestri datur vobis
terram hanc in hereditate. expediti procedite
fratres vestros filios israel omnes viri robusti
absq; vxoribus et puillis atq; iumentis. No-
ui enim quod plura habeatis pecora et in vestris
bus remanere debebit quia tradidi vobis
donec requiem tribuat dominus fratribus vestris
sicut vobis tribuit. et possideant ipsi etiam
terram quam daturus est eis trans iordanem
tunc reuertet unusquisq; in possessionem
suam quam dedit vobis. Josue q; in tempore illo
precepi dicens. Oculi tui viderunt que fecit

dominus deus noster duobus his regibus sic fa-
ciet omnibus regnis ad que transiturus es. Ne
timeas eos. Dominus enim deus vestri pugnabit
pro vobis. Precatusq; sum dominum in tempore il-
lo dicens. Domine deus tu cepisti ostendere
seruo tuo magnitudinem tuam manibus for-
tissimam. Neq; enim est alius deus vel in celo
vel in terra q; possit facere opera tua et para-
rari fortitudini tue. Transibo igitur et
videto terram hanc optimam trans iordanem
et montem istum egregium et libanum. Ira-
tusq; est dominus mihi propter vos nec exaudi-
uit me sed dixit mihi. Sufficit tibi: ne-
quaquam ultra loquaris de hac re ad me. Ascende
de cacumen phasge: et oculos tuos cir-
cumfer ad occidentem et ad aquilonem au-
strumq; et orientem et aspice. Nec enim transi-
bis iordanem istum. Precepi iosue et corro-
pora eum atq; confortata quia ipse precedet
populum istum et diuidet eis terras quam
visurus es. Mansimusq; in valle contra
phanum phogor.

III
Et nunc israel audi precepta et ius-
dicia que ego doceo te ut facies ea
viuas: et ingrediens possideas ter-
ram quam dominus deus patrum vestrorum daturus est
vobis. Non addetis ad verbum quod vobis lo-
quor nec auferet ex eo. Custodite man-
data domini dei vestri que ego precipio vobis. Ocu-
li vestri viderunt omnia que fecit dominus contra
beelphegor: quod contriuerit omnes culto-
res eius de medio vestri. Vos autem qui
adheretis domino deo vestro: viuatis uniu-
uersi usq; in partem diem. Scitis quod do-
cuerim vos precepta atq; iusticias. sicut
mandauit mihi dominus deus meus: sic faci-
etis ea in terra quam possessuri estis. et ob-
seruabitis et implebitis opere. Nec est
enim vestra sapientia et intellectus coram
populis: ut audientes uniuersi precepta
hec dicant. En populus sapiens et intelli-
gens: gens magna. Nec est alia natio tam
grandis que habeat deos appropinquan-
tes sibi: sicut deus noster adest cunctis
obsecrationibus nostris. Que enim est
alia gens sic inclita ut habeat ceremonias
iustarum iudicia. et uniuersam legem
quam ego proponam hodie ante oculos

Deuteronomium

vestros: Custodi igitur temetipsum et animam tuam sollicite. Ne obliuiscaris uerborum quae uiderunt oculi tui: et ne excidat de corde tuo cunctis diebus uite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos: die quae stetit coram domino deo tuo in ore tuo quoniam dominus locutus est mihi dicens. Congrega ad me populum ut audiant sermones meos: et discant timere me omni tempore quae uiuunt in terra: doceatque filios suos. Et accessistis ad radices montes quae ardebat usque ad celum: erantque in eo tenebrae et nubes et caligo. Locutusque est dominus ad uos de medio ignis. Uocem uerborum eius audistis: et formam penitus non uidistis. Et ostendit uobis pactum suum quod precepit ut faceretis. et dixit uerba quae scripsit in duabus tabulis lapideis. Quibus mandauit in illo tempore ut doceret uos caerimonias et iudicia quae facere deberetis in terra quam possessuri estis. Custodite igitur sollicite animas uestras. Non uidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est uobis dominus in ore tuo de medio ignis. Ne forte decepti faciatis uobis sculptam similitudinem. aut imaginem masculculi uel seie similitudinem omnium iumentorum quae sunt super terram uel auium sub celo uolantium. atque reptilium quae mouentur in terra: siue piscium quae sub terra morantur in aquis: ne forte eleuatis oculis ad celum uideas solem et lunam et omnia astra celi et errore deceptus adores ea et colas quae creauit dominus deus tuus in ministerium cunctis gentibus quae sub celo sunt. Uos autem tulit dominus et eduxit te fornace ferrea egypti ut haberet populum hereditarium sicut est in presenti die. Iratusque est dominus contra me propter sermones uestrorum et iurauit ut non transire iordanem nec ingrederer terram optimam quam daturus est uobis. Ecce moriar in hac humo: non transibo iordanem: uos transibitis et possidebitis terram egregiam. Caue ne quoniam obliuiscaris pacti domini dei tui quod pepigit tecum: et facias tibi sculptam similitudinem eorum quae fieri dominus prohibuit. Quia dominus deus tuus ignis consumens est: deus emulatoz. Si genueritis filios ac nepotes et morati fueritis in terra: deceptique feceritis uobis aliquam similitudinem patrantem malum coram domino deo

uestro ut eum ad iracundiam prouocetis. testes inuoco hodie celum et terram. cito perituros uos esse de terra. quam transito iordane possessuri estis. Non habitabis in eo longo tempore sed delebit uos dominus atque disperget in omnes gentes: et remanebitis pauci in nationibus ad quas uos ducturus est dominus. Quibus seruetis dominus quae hominum manu fabricati sunt ligno et lapidi quae non uidet nec audit nec comedit nec odorantur. Cuiusque quaesieris ibi dominum deum tuum inuenies eum: si enim toto corde quaesieris et tota tribulatione anime tue postquam te inuenerit omnia quae praedicta sunt. Nouissimo autem tempore reuerteris ad dominum deum tuum et audies uocem eius: quia deus misericors dominus deus tuus est. Non dimittet te nec oino delebit: neque obliuiscet pacti in quo iurauit patribus tuis. Interroga de diebus antiquis quae fuerunt ante te ex die quae creauit dominus deus hominem super terram a summo caeli usque ad summum eius. si sciamus aliquam huiusmodi rem. aut unquam cognitum est ut audiret populus uocem domini dei loquentis de medio ignis sicut tu audisti et uidisti: si fecit deus ut ingrederetur et tolleretur sibi gentem de medio nationum per tentationes signa atque portenta. per pugnam et robustam manum extentumque brachium et horribiles uisionem. iuxta omnia quae fecit pro nobis dominus deus noster in egypto uideam tibi oculis tuis ut scires quoniam dominus ipse est deus. et non est alius praeter unum. De celo te fecit audire uocem suam ut doceret te. et in terra ostendit tibi ignem suum maximum. et audisti uerba illius de medio ignis quia dilexit praes tuos. et elegit seminem eorum post eos. Eduxitque te praecedens in uirtute sua magna ex egypto ut deleteret nationes maxime et fortiores te in introitu tuo. et introduceret te: daretque tibi terram eam in possessionem sicut cernis in presenti die. Scito ergo hodie et cogitato in corde tuo quod dominus ipse est deus in celo sursum et in terra deorsum et non sit alius. Custodi precepta eius atque mandata quae ego praecipio tibi ut bene sit tibi et filiis tuis post te. et permaneat multo tempore super terram quam dominus deus tuus daturus est tibi. Tunc sepauit moyses tres ciuitates trans iordanem ad orientalem

plagā vt pfugiat ad eas qui occiderit no
lens primū suū: nec fuerit sibi inimicus
ante vnū et alterū diē. et ad haz aliquā
vrbiū possit euadere: bosoz in solitudine
q̄ sita est in terra campestri de tribu ru
ben et ramoth in galaad que est in tribu
gad. et goiam in basan q̄ est in tribu ma
nasse. **I**sta est lex quā pposuit moises co
ram filijs isrl' et hęc testimonia et cerimo
nie atq; iudicia q̄ locutus est ad filios is
rael qñ egressi sunt de egipto trās iorda
nem in valle cōtra phanū phogor in ter
ra seon regis ammorei q̄ hitauit in ese
bon quē percussit moises. **F**ilij q̄q; israel
egressi ex egipto possederūt terrā eius. et
terrā og regis basan duoz regū ammore
reoz q̄ erāt trās iordanē ad iolis ortū ab
aroer q̄ sita est sup ripā torrentis arnon
vsq; ad montē sanir q̄ est et hermon oēm
planiciē trans iordanē ad orientalē pla
gam vsq; ad mare solitudinis. et vsq; ad
radices montis phasga.

Uocauitq; moises oēm israelē et
dixit ad eū. **A**udi isrl' ceremoni
as atq; iudicia q̄ ego loqr in au
rib; vris hodie. **D**iscite ea et ope pplete.
Dñs deus n̄r pepigit nobiscuz fedus in
oreb. **N**ō cū p̄rib; n̄ris iniit pactū s; no
biscū: q̄ in p̄nciaz sumus et viuimus. **F**a
cie ad faciē locutus est nobis in mōte de
medio ignis. **E**go sequester et medius
fui inter deū et vos in tpe illo: vt annun
ciarē vobis verba eius. **T**umultis enim
ignem et nō ascendistis in montē. **E**t ait
Ego dñs deus tuus q̄ eduxi te de terra
egypti de domo seruitutis. **N**ō habebis
deos alienos in sp̄cū meo. **N**ō facies ti
bi sculptile nec similitudinē oīm q̄ in celo
sunt de sup. et q̄ in terra deorsuz. et q̄ vr
santur in aqs sub terra. **N**ō adorabis ea
et nō colēs. **E**go enī sum dñs deus tuus
de' emulatoz reddēs iniquitatē p̄m sup
filios in terciā et quartā generatōz his q̄
oderūt me: et facies m̄iam in multa mi
lia diligētib; me et custodientib; p̄cepta
mea. **N**ō vsurpabis nomē dei tui frustra
q; nō erit impunit' q̄ sup re vana nomē
eius assumpserit. **O**bserua diē sabbati

vt scifices eū sicut p̄cepit tibi dñs deus
tuus. **S**ex dieb; opaberis: et facies oia
opa tua. **S**eptim' dies sabbati est. i. re
quies dñi dei tui. **N**ō facies in eo quicq;
opis tu et filij tuus et filia. seru' et ancilla
bos et asin' et oē iumentū tuū. et pegrin'
q̄ est intra portas tuas vt req̄scat fu' et
ancilla tua sic et tu. **M**emēto q; et ipse ser
uier' i egipto et eduxerit te inde dñs de'
tuus i manu forti et brachio extēro. **I**d
circo p̄cepit tibi vt obseruares diē sab
bati. **H**onora p̄ez tuū et m̄ez sicut p̄ce
pit tibi dñs de' tuus: vt lōgo viuas tpe
et bñ sit tibi i terra quā dñs de' tuus da
turus est tibi. **N**ō occides: nec mechabe
ris: furtūq; nō facies: nec loqr̄s p̄tra p̄
ximū tuū falsum testimoniu. **N**ō p̄cupi
sces rē p̄mi tui: nō domū: nō agruz. nō
seruū. nō ancillā. nō bouē. nō asinum et
vniuersa q̄ illi' sunt. **H**ęc v̄ba locutus
est dñs ad oēs multitudinē v̄raz i mōte
de medio ignis et nub' et caligis voce ma
gna. nihil addēs ampli': et scripsit ea in
duab; tabulis lapideis q̄s tradidit mihi.
Vos aut postq; audistis vocē de medio
tenebrar' et montē ardere vidistis. access
istis ad me oēs p̄ncipes tribuū et maio
res natu atq; dixistis. **E**cce oñdit nobis
dñs deus n̄r maiestātē et magnitudinē
suā. **V**ocē enī eius audiim' de medio
ignis et p̄bauimus hodie q; loquēte deo
cū hoīe vixerit homo. **C**ur ḡ moriemur
et deuorabit nos ignis hic marim us? **S**i
enī audierimus vltra vocem dñi dei n̄r
moriemur. **Q**uid est oīs caro vt audiat
vocē dei viuētis qui de medio ignis loq̄
tur sicut nos audiim' et possit viuere?
Tu magis accede et audi cūcta q̄ dixerit
dñs deus n̄r tibi. loqr̄sq; ad nos. et nos
audiētes faciemus ea. **N**ō cū audisset
dñs: ait ad me. **A**udiui vocē v̄rb; ppli
huius q̄ locuti sunt tibi. **B**ene oia sunt
locuti. **Q**uis det talem eos habere men
tem vt timeant me et custodiāt vniuersa
mandata mea in oīm tpe: vt bene sit eis
et filijs eozum in sempiternum. **V**ade
ergo et dic eis. **R**euertimini in tentoria
vstra. **T**u vero hic sta mecum. et loquar

Deuteronomium

tibi oia madata mea et cerimonias atq;
iudicia q̄ docebis eos vt faciet ea in ter-
ra qua dabo illis in possessione. Custodi-
te igit̄ et facite q̄ p̄cepit dñs deus vobis.
Nō declinabitis neq; ad dexterā neq; ad
sinistrā: sed p̄ viā qua p̄cepit dñs deus
vest̄er ambulabitis vt viuatis et bene sit
vobis. et proteleantur dies vestri in terra
possessionis vestre.

CVI

Hec sunt p̄cepta et cerimonie atq;
iudicia q̄ madauit dñs deus vt
vt docerem vos: vt facietis ea in
terra ad qua trāsgredimini possidendā:
vt timeas dñm deū tuū. et custodias oia
madata et p̄cepta eius que ego p̄cipio ti-
bi et filijs ac nepotib; tuis cūctis dieb;
vite tue vt plongen̄ dies tui. Audi isra-
el et obserua vt facias q̄ p̄cepit tibi dñs
et bene sit tibi. et multipliceris amplius:
sicut pollicitus est dñs deus patrū tuorū
tibi terrā lacte et melle manantē. Audi is-
rael. Dñs deus vt̄ deus vnus est. Dili-
ges dñm deū tuū ex toto corde tuo. et ex
tota aia tua. et ex tota fortitudine tua.
Eruntq; vba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie
in corde tuo: et narrabis ea filijs tuis et
meditaberis sedēs in domo tua. etambu-
lās in itinere dormiēs atq; p̄surgēs et li-
gabis ea q̄si signū in manu tua. eruntq;
et mouebunt̄ inter oculos tuos: scribesq;
ea in lumine et ostijs dom̄ tue. Cūq; in-
troduxerit te dñs deus tuus in terras p̄
qua iurauit patrib; tuis abraā isaac et ia-
cob. et dederit tibi ciuitates magnas et
optimas quas nō edificasti. domos ple-
nas multarū opū quas nō extruxisti. ci-
uitates quas nō fodisti. vinea et oliue-
ta q̄ nō plantasti et comederis et satura-
tus fueris. caue diligenter ne obliuiscas
ris dñi dei tui qui eduxit te de terra egypti
de domo seruitutis. Dñm deū tuū ti-
mebis: et illi soli seruiēs. ac p̄ nomē illi
iurabis. Nō ibitis post deos alienos cū-
ctarū gentiū que in circumitu v̄ro sunt
quā deus emulatoz dñs deus tuus in me-
dio tui. ne quā irascatur. furor dñi dei tui
contra te: et auferat te de superficie terre
Nō tentabis dñm deū tuū: sicut tēstasti

in loco tentationis. Custodi p̄cepta dñi
dei tui ac testimonia et cerimonias q̄s p̄-
cepi tibi. et fac quod placitū est et bonum
in aspectu dñi vt bene sit tibi. et ingres-
sus possideas terrā optimā de qua iura-
uit dñs patrib; tuis. vt deleteret oēs ini-
micos tuos coram te: sicut locutus est.
Cum interrogauerit te filius tuus cras
dicens: quid sibi volūt testimonia hec et ce-
rimonie atq; iudicia q̄ p̄cepit dñs deus
nō nobis: dices ei. Serui eramus pha-
raonis in egypto et eduxit nos dñs de
egypto in manu forti: fecitq; signa atq;
p̄digia magna. et pessima in egypto p̄tra
pharaonē et omnē domū illius in aspectu
nō. et eduxit nos inde vt introductis da-
ret terrā super qua iurauit patrib; n̄ris.
P̄cepitq; nobis dñs vt faciamus oia
legitima hec et timeamus dñm deū n̄m
vt bene sit nobis cunctis dieb; vite n̄re
sicut est hodie. Eruntq; nostri misericors.
si custodierimus et fecerimus oia p̄ce-
pta eius coram domino deo nostro sicut
madauit nobis.

CVII

Cum vero introduxerit te dñs
deus tuus in terrā qua possessu-
rus ingredieris. et deleuerit gē-
tes multas corā te. et heu et gergecū et
ammozē et chananeū et pherecū et
eueū et iebuseū. septē gentes multo ma-
ioris numeri q̄ tu es et robustiores te.
tradideritq; eas dñs deus tuus tibi. per-
cuties eas vsq; ad interitionē. Nō ini-
bis cum eis sedus. nec misereberis ear.
neq; sociabis cū eis coniugia. Filiā tuā nō
dabis filio eius nec filiā illius accipies
filio tuo: qz seducet filiū tuū ne sequat̄
me et vt magis seruiet dijs alienis. Ira-
scetq; furor dñi et delebit te cito. Quin-
potius hec facietis eis: aras eorū subuer-
tite et p̄fringite statuas lucosq; succidite
et sculptilia p̄burite. qz p̄pls scūs es dño
deo tuo. Te elegit dñs deus tuus vt sis
ei p̄pls peculiaris de cūctis p̄plis q̄ sunt
sup̄ terrā. Nō qz cūctas gētes numero
vincebat; vobis iūctus est dñs et elegit
vos. cū oib; sitis p̄plis pauciores: s; qz di-
lexit vos dñs. et custodiuit iuramētū qd

iurauit patribus vris. **E**dixitq; vos in manu forti et redemit de domo seruitutis de manu pharaonis regis egypti. et scies q; dñs deus tuus ipse est deus fortis et fidelis: custodiens pactum et misericordiam diligentibus se. et his qui custodiunt precepta eius in mille generationes. et reddens odientibus se statim: ita vt dispdat eos et vltra non differat: p̄tinus eis restituens quod merentur. **C**ustodi igitur precepta et ceremonias atq; iudicia que ego mandabo tibi hodie vt facias. **S**i postquam audieris hec iudicia custodieris ea et feceris. custodiet et dñs deus tuus pactum tibi et misericordiam quam iurauit patribus tuis et diliget te ac multiplicabit: benedicetq; fructui ventris tui et fructui terre tue frumento tuo atq; vinee mie. oleo et armetis. gregibus ovium tuarum super terram. p̄ qua iurauit patribus tuis vt daret eam tibi. **B**enedictus eris inter omnes populos. **N**on erit apud te sterilis vtriusque sexus: tam in hominibus quam in gregibus tuis. **A**uferet dñs a te omnem languorem et infirmitates egypti pessimas quas nouisti non inferet tibi sed cunctis hostibus tuis. **D**e uorabis omnes populos quas dñs deus tuus daturus est tibi. **N**on preceperis oculis tuis nec seruis eius dijs eorum ne sint in ruinam tuam. **S**i dixeris in corde tuo. plures sunt gentes iste quam ego. quomodo potero delere eas: noli metuiere sed recordare que fecerit dñs deus tuus pharaoni et cunctis egyptiis plagas maximas quas viderunt oculi tui. et signa atq; potentia manuumque robusta. et extentum brachium: vt educeret te dñs deus tuus. **S**ic faciet cunctis populis quas metuis. **I**n super et scabra bronnes mittet dñs deus tuus in eos donec deleat omnes atq; dispdat qui te fugerint et latere non poterint. **N**on timebis eos: quia dñs deus tuus in medio tui est. deus magnus et terribilis. **I**pe consumet nationes has in conspectu tuo paulatim atq; p̄ partes. **N**on poteris eas delere p̄ter: ne forte multiplicentur contra te bestie terre. **D**abitq; eos dñs deus tuus in conspectu tuo et interficiet illos donec penitus deleantur. **T**radetq; reges eorum in manus tuas. et dispdes noia eorum sub celo. **N**ullus

poterit resistere tibi: donec conteres eos. **S**culptilia eorum igne combures. **N**on combures argenti et aurum de quibus sancta sunt: neque assumes ex eis tibi quicquam ne offendas. propterea quia abominatio est dñi dei tui. nec inferes quippiam ex idolo in domum tuam: ne fias anathema sicut et illud est. **Q**uasi spurcitiis de testaberis et velut inquinamentum ac sordes abominatoni habebis: quia anathema est.

VIII
O **Q**uone mandatū quod ego precipio tibi hodie caue diligenter vt facias. vt possitis viuere et multiplicemini: ingressiq; possideatis terras p̄ qua iurauit dñs patribus vris. **E**t recordaberis cuncti itineris p̄ quod adduxit te dominus deus tuus quadraginta annis p̄ desertum vt affligeret te atq; tentaret: et nota fieret que in tuo animo versabatur. vtrum custodires mandata illius an non. **A**fflixit te penuria: et dedit tibi cibum manna quod ignorabas tu et presens tui vt ostenderet tibi quod non in solo pane viuit homo sed in omni verbo quod egreditur de ore dñi. **C**lestimentum tuum quo operiebaris nequaquam vetustate defecit: et pes tuus non est subtritus. **E**n quadragessimus annus est vt recogites in corde tuo: quia sicut erudit filium suum homo: sic dñs deus tuus erudiuit te vt custodias mandata dñi dei tui. et ambules in vijs eius et timeas eum. **D**ñs enim deus tuus introducet te in terram bonam: terram riuorum aquarumque et fontium in cuius capis et montibus erumpunt flumines riuus abyssi: terram frumenti hordei ac vinearum in qua ficus et malogranata et oliueta nascuntur: terram olei ac mellis. vbi absque ulla penuria comedes panem tuum. et rerum omnium abundantia profueris cuius lapides ferri sunt. et de montibus eius eris metallata fodiuntur. vt cum comederis et satius fueris. benedicas dño deo tuo p̄ terra optima quam dedi tibi. **O**bserua et caue ne quando obliuiscaris dñi dei tui. et negligas mandata eius atq; iudicia et ceremonias quas ego precipio tibi hodie. ne postquam comederis et satius fueris domos pulcras edificaueris et habitaueris

Deuteronomium

in eis habuerisq; armenta bouū et ouium greges: argenti et auri cunctarūq; rez copia eleuet cor tuū. et nō reminiscar; dñi dei tui q̄ eduxit te de tra egipti de domo seruitutis: et ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili. in q̄ erat serpens flatu adurēs et scorpio ac dipsas et nulle oīno aq; q̄ eduxit tuos de petra durissima. et cibauit te māna in solitudine qd̄ nescierūt p̄res tui. Et postq; afflirit ac pbauit. ad extremū misertus est tui ne diceres in corde tuo: fortitudo mea et robur manus mee hec mihi oīa p̄stiterūt s; recorder; dñi dei tui q̄ ipse vires tibi prebuerit: vt impleret pactū suū sup q̄ iurauit p̄ribus tuis sicut p̄ns indicat dies. Sinaūt oblitus dñi dei tui secut' fuer; deos alienos. coluerisq; illos et adozaueris ecce nunc p̄dico tibi q̄ oīno dispeas. Sicut gētes q̄s deleuit dñs in introitu tuo: ita et vos p̄bitis si inobediētes fueritis voci dñi dei vestri.

CIX

Aldi israel. Tu trāsgredieris hodie iordanē: vt possideas natōes marinas et fortiores te ciuitates ingentes et ad celū vsq; muratas pplm magnū atq; sublimē: filios enachim q̄s ipse vidisti et audisti: quib; nullus p̄t ex aduerso resistere. Scies ḡ hodie q̄ dñs deus tuus ipse. trālibit ante te ignis de uozas atq; p̄sumens: qui cōteret eos. et deleat atq; dispdat añ faciē tuā velociter sicut locut' est tibi. Ne dicas i corde tuo cū deleuerit eos dñs de' tuus in p̄spcū tuo: p̄pter iusticiā meā introduxit me dominus vt terrā hanc possiderē. cū p̄pter impietates suas iste delete sint natōes. Neq; enī p̄pter iusticias tuas et equitatē cordis tui ingredieris vt possideas terras ear;. s; qz ille egerūt impie introeunte te delete sunt. et vt p̄pleret verbū suū dñs qd̄ sub iuramēto pollicitus est p̄rib; tuis abraā isaac et iacob. Scito ḡ q̄ non p̄pter iusticias tuas dñs deus tuus dedit tibi terrā hāc optimā in possessionē cū durissime ceruic; sis p̄pls. Memēto et ne obliuiscar; quō ad iracundiā puocaueris dñm deū tuū in solitudine et ex

eo die quo egressus es ex egipto vsq; ad locū istū sp̄ aduersum dñm contendisti. Nā et in oreb; puocasti eū. et iratus telete te voluit qñ ascendi in montē vt acciperē duas tabulas lapideas pacti qd̄ pepigit vobiscū deus. Et pseueraui in mōte q̄draginta dieb; ac noctib; panē nō comedēs et aquā nō bibēs. Deditq; mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas digito dei. et p̄tinentes oīa verba q̄ vobis locutus est in mōte de medio ignis: qñ contio ppli p̄gregata est. Cūq; trāssissent q̄draginta dies et totidē noctes: dedit mihi dñs duas tabulas lapideas: tabulas federis: dixitq; mihi. Surge et descende hinc cito: qz p̄pls tuus quem eduxisti de egipto deseruerūt velociter viā quā demonstrasti eis: fecerūtq; sibi conflatile. Rursumq; ait dñs ad me Cerno q̄ p̄pls iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt cōterā eū. et deleā nomē eius de sub celo. et p̄stituā te sup gentē q̄ hac maior et fortior sit. Cūq; de monte ardēte descenderem: et duas tabulas federis vtraq; tenerem manu vidissemq; peccasse vos domino deo vestro: et fecisse vobis vitulū conflatilez ac deseruisse velociter viā eius quā vobis ostenderat. pieci tabulas de manib; meis: p̄fregisq; eas in p̄spectu vestro. Et p̄cidi ante dñm sicut p̄ns q̄draginta dieb; et noctib; panē nō comedēs et aquā nō bitens. p̄pter oīa p̄ccā v̄ra q̄ gessistis cōtra dñm: et eū ad iracundiā puocastis. Timui enī indignatōez et irā illius qua aduersum vos p̄catus deletere vos voluit. Et exaudiuit me dñs etiā hac vice. Aduersum aarō qz vlxmēter iratus voluit eū p̄terere: et p̄ illo similiter p̄catus sum. Peccati aut; vestruz qd̄ feceratis id est vitulū: arripēs igne cōbussi et in frusta cōminuens. omnino quoq; in puluere redigēs: pieci in torrem qui de monte descēdit. In incendio qz et in tentatōne et in sepulcris cōcupiscētie puocastis dñm. et qñ misit vos de cadesbarne dicēs. ascēdite et possidete terrā quā dedi vobis. et p̄tempstis imperiū dñi dei v̄ri et nō credidistis ei: neq;

voce[m] eius audire voluistis sed semper
fuiſtis rebelles a die q̄ noſſe vos cepi. Et
iacui corā dño quadraginta dieb[us] ac no/
ctib[us] quib[us] eū ſuppliciter deprecabar: ne de/
leret vos vt fuerat cōminatus et orans
dixi. Dñe deus ne diſp[er]das pplm tuū et
hereditatē tuā quā redemiſti in magni/
tudine tua: q̄s eduxiſti de egipto in ma/
nu forti. Recordare ſeruoꝝ tuoꝝ abraaz
iſaac ⁊ iacob. Ne aſpicias duriciā ppli hu/
ius ⁊ impietatē atq[ue] pccm ne forte dicāt
hitatoꝝ terre de q̄ eduxiſti nos: non po/
terat dñs introducere eos in terrā quā
pollicitus eſt eis. et oderat illos: idcirco
eduxit vt interficeret eos in ſolitudine
q̄ ſunt plus tuus ⁊ hereditas tua quos
eduxiſti in fortitudine tua magna: et in
brachio tuo extento.

In tpe illo dixit dñs ad me. Do/
la tibi duas tabulas lapideas ſi/
cut priores fueꝛt ⁊ aſcēde ad me
in montē. faciesq[ue] arcā lignēā: ⁊ ſcribā in
tabulis verba q̄ fuerūt in his q̄s ante cō/
fregiſti: poneſq[ue] eas in arca. Feci igiſ arca
de lignis ſerhim. Cūq[ue] volaſſez duas ta/
bulas lapideas inſtar prior[um]. aſcendi in
montez hñs eas in manib[us]. Scripſitq[ue]
in tabul[is] iuxta id qd̄ prius ſcripſerat ver/
ba decē q̄ locutus eſt dñs ad vos in mō/
te de medio ignis qñ ppls congregatus eſt
et dedit eas mihi. Reuerſuſq[ue] de mōte
deſcendi: et poſui tabulas in arcā quā fe/
cerā. q̄ hucusq[ue] ibi ſunt ſicut mihi prece/
pit dñs. Filij autē iſrael mouerūt caſtra
ex beroth filioꝝ iachan in moſera vbi aa/
ron mortuus ⁊ ſepultus eſt. p̄ q̄ ſacerdo/
tio ſunct[us] eſt eleazar filius ei[us]. Inde ve/
nerunt in galgad de q̄ loco pfecti: caſtra/
merati ſunt in iethabatha in terra aqua/
rū atq[ue] toꝛrētū. Eo tpe ſepaui tribū le/
ui: vt portaret arcā federis dñi. et ſtaret
corā eo in miniſterio ac bñdiceret in no/
mine illi[us] vſq[ue] in pñtez diē. Quāobrem
nō habuit leui ptem neq[ue] poſſeſſionē cū
fratrib[us] ſuis: qz ipe dñs poſſeſſio eius eſt
ſicut pmiſit ei dñs deus tuus. Ego autē
ſteti in mōte ſicut prius q̄draginta die/
bus ac noctib[us] exaudiuitq[ue] me dñs etiā

Coſua Tabular[um] in Arca

hac vice ⁊ te pdere noluit. Dixitq[ue] mihi
Glade ⁊ pcede pplm vt ingrediaſ ⁊ poſ/
ſideat terrā quā iuraui patrib[us] eozū vt
traderē eis. Et nūc iſrael quid dñs de/
tuus petit a te: niſi vt timeas dñm deū
tuū ⁊ ambules ī vijs eius. ⁊ diligas eū
ac ſeruias dño deo tuo: ī toto corde tuo
et in tota aīa tua. cuſtodiaſq[ue] mandata
dñi ⁊ ceremonias ei[us] q̄s ego hodie preci/
pio tibi vt bene ſit tibi: En dñi dei tui
celū eſt. ⁊ celū celi: terra et oīa que in ea
ſunt. et tñ p̄tib[us] tuis cōglutinat[us] eſt dñs
et amauit eos: elegitq[ue] ſemē eozūꝝ poſt
eos. i. vos de cunctis gentib[us]: ſicut hodie
comprobat. Circūcidite igiſ p̄putiū cor/
dis v̄ri ⁊ ceruicē v̄ram ne induretis am/
plius. qz dñs deus v̄ri ipe eſt deus deozū
et dñs dominantū. deus magnus ⁊ po/
tens ⁊ terribilis q̄ p̄ſonā nō accipit nec
munera. Facit iudiciū pupillo et vidue
amat pegrinū: et dat ei victū atq[ue] veſti/
tum. Et vos q̄ amate pegrinos. qz ⁊ ipi
fuiſtis aduene in terra egipti. Dñm de/
um tuū timebis ⁊ ei ſoli ſeruias. Ip̄i ad
heretib[us] iurabiſq[ue] in noīe illius. Ip̄e eſt
laus tua ⁊ deus tuus q̄ fecit tibi ſc̄ma/
gnalia ⁊ terribilia q̄ viderūt oculi tui. In
ſeptuaginta aīab[us] deſcenderūt p̄tes tui
in egyptū. et ecce nunc multiplicauit te
dñs deus tuus ſicut aſtra celi.

A Na itaq[ue] dñm deū tuū: ⁊ obſer/
ua p̄cepta ei[us] ⁊ ceremonias. iudicia
atq[ue] mādata oī tpe. Cogno/
ſcite hodie q̄ ignorāt filij v̄ri qui nō vide/
rūt diſciplinā dñi dei v̄ri magnalia eius
et robuſtā manū. extentūq[ue] brachiū ſi/
gna ⁊ opa q̄ fecit in medio egypti: phara/
oni regi ⁊ vniuerſe terre eius. oīq[ue] exer/
citiū egiptioꝝ ⁊ eq̄s ac currib[us] quō opue/
runt eos aq[ue] maris rubri: cū vos pſeque/
rent: et deleuerit eos dñs vſq[ue] in pñtem
diē: vobisq[ue] q̄ fecerit in ſolitudine donec
veniretis ad hūc locū. ⁊ dathan ⁊ abirō
filij eliab qui ſuit filius ruben quos ap/
to ore ſuo terra abſorbuit cū tomibus ⁊
tabernaculis ⁊ vniuerſa ſubſtantia eoz[um]
quam habebant in medio iſrael. Oculi
v̄ſtri viderunt omnia opera dñi magna

Deutronomium

que fecit: vt custodiat is vniuersa man-
data illi? q̄ ego hodie p̄cipio vobis et pos-
sit introire et possidere terrā ad quā in-
gredimur: multoq; in ea viuatis tpe quā
subiuramēto pollicitus est dñs p̄tib; ve-
stris et semini eorū lacte et melle manan-
tē. Terra enī ad quā ingredieris posside-
dam nō est sicut terra egipti de q̄ existi.
vbi iacto semine in h̄ortorū morē aq̄ du-
cunt irrigue. s; montosa est et cāpestrib;
de celo expectās pluuias quā dñs de⁹ tu-
us semp̄ inuisit. et oculi illius in ea sunt
a principio anni vsq; ad finē ei⁹. Si ḡ
obedieritis mādatīs meis q̄ ego hodie
p̄cipio vobis vt diligatis dñm deū v̄m
et seruiatis ei in toto corde v̄ro et in to-
ta aīa v̄ra: dabit pluuiā terre v̄stre tem-
poraneā et serotinā vt colligatis frumē-
tum et vinū et oleū: vinūq; ex agris ad-
pascenda iumēta et vt ipsi comedatis ac-
laturemini. Cauete ne forte decipiatur
cor v̄strū et recedatis a dño. seruiatisq;
dijs alienis et adoretis eos. iratusq; do-
minus claudat celū et pluuie nō descen-
dant nec terra det germen suū peatīq;
velociter de terra optima quā dñs datu-
rus est vobis. Ponite hęc verba mea in
cordib; et in animis v̄ris et suspendite ea
p̄ signo in manib;. et inter oculos v̄ros
collocate. Docete filios v̄ros vt illa me-
ditent. Quā sederis in domo tua et am-
bulaueris in via. et accubueris atq; sur-
reperis. scribes ea sup̄ postes et ianuas do-
mus tue vt multiplicetur dies tui et fi-
liorū tuorū in terra quā iurauit dñs pa-
trib; tuis: vt daret eis q̄diu celū immi-
neret terre. Si enī custodieritis mādata
q̄ ego p̄cipio vobis: et feceritis ea vt diliga-
tis dñm deū v̄m. et ambuletis in oib;
v̄ris eius adherētes ei. dispdet dñs oēs
gentes istas ante faciē v̄ram. et posside-
bitis eas que maiores sunt et fortiores
vobis. Dis locus quē calcauerit pes ve-
ster: vester erit. A deserto et libano et flu-
mine magno eufrate vsq; ad mare occi-
dentale erūt termini v̄ri. Nullus stabit
p̄tra vos. Terrore v̄m et formidine da-
bit dñs deus vester sup̄ oēm terrā quā

calcaturus estis: sicut locutus est vobis.
En ppono in p̄spectu v̄ro hodie b̄ndicti-
onem et maledictōz. benedictionē si obe-
dieritis mandatis dñi dei v̄stri que ego
hodie p̄cipio vobis. maledictionē si non
obedieritis mandatis dñi dei v̄ri: sed re-
cesseritis de via quā ego nūc ostēdo vo-
bis et ambulaueritis post deos alienos
quos ignorat. Cum vero introduxerit
te dñs deus tuus in terrā ad quā p̄gis
habitandā: pones benedictōz sup̄ montē
garicim. maledictōz sup̄ montē he-
bal qui sunt trās iordanē p̄sī viā q̄ ver-
git ad solis occubitū. in terra chananē
q̄ habitat in campestrib; p̄tra galgalā q̄
est iuxta vallē tendentē et intrantē p̄cul-
tū. Vos enī transibit; iordanē vt possidea-
tis terrā quā dñs deus vester daturus
est vobis. vt habeatis et possideat; illam.
Videte ergo vt impleatis cerimonias
atq; iudicia que ego hodie ponā in con-
spectu v̄stro.

XII

HEc sunt p̄cepta atq; iudicia q̄ fa-
cere debet; in terra quā dñs de-
us patrū tuorū daturus est tibi
vt possideas eā cūctis dieb; quib; super
humū gradieris. Subuertite oīa loca
in quib; coluerūt gētes quas possessuri
estis deos suos: sup̄ mōtes excelsos et
colles et subter oē lignū frondosū. Dis-
sipate aras earū et p̄fringite statuas: lu-
cos igne p̄burite et idola p̄minuite: disp-
cite noīa eorū de locis illis. Nō facietis
ita dño deo v̄ro: s; ad locū quē elegerit
dñs de⁹ vt de cūctis tribub; v̄ris vt po-
nat nomē suū ibi et habitet in eo venie-
tis et offeret; in loco illo holocausta et vis-
ctimas v̄ras. decimas et p̄mitias manuū
v̄rarū et vota atq; donaria. p̄riogenita l̄vū
et ouīū. et comedetis ibi in p̄sp̄cū dñi dei
v̄ri ac letabimini in cūctis ad q̄ miseri-
tis manū vos et domus v̄re in quib; b̄n-
dixerit vobis dñs deus v̄r. Nō facietis
ibi q̄ nos hic facimus hodie: singuli q̄s
sibi rectū videt. Nec enī vsq; in p̄ns tē-
pus venistis ad requiē et possessionē quā
dñs deus v̄r daturus est vobis. Transi-
bitis iordanē et habitabit; in terra quā

h

Math. 23. 9. Dup rathedra moysi sederunt scribe et pharisei. Omnia quae quicquid dixerit vobis seruate / et facite: sed opera vero eorum nolite facere. Quia non et non faciunt. Alligat autem onera gravia et impositabilia et imponit in humeros hominum: digito autem suo nolunt ea movere. Infra. De vobis scribe et pharisei hypo- crite (qui decimatis mentalem anhelum et ciminum et reliquistis quae graviosa sunt legis iudicium et misericordiam et fidem. Hec oportuit facere Deuteronomium: et illa non omittere. Quae certi excolantes culre: camelum at glutientes: Deut. 18. Si difficile est abigere apud te iudicium esse prospexeris non: fructus quodcumque dixerint. qui presunt loco. quem elegerit dominus. et dormierint te iuxta legem eius: L. qd h. d. et donec

Deuteronomium

neque parcat ei oculus tuus ut miserearis et occulles eum sed statim interficies. Sic primum manus tua super eum: et post te omnes populi mittat manus. Lapidibus obruetur necabitur: quia voluit te abstrahere a domino deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo servitutis: ut et omnes israel audies timeat et nequaquam ultra faciat quippiam huius rei simile. Si audieris in vna urbiu tuarum quod dominus deus tuus dabit tibi ad habitandum dicentes aliqui: egressi sunt filii belial de medio tui et auerterunt habitatores urbis tue atque dixerunt: eamus et serviamus diis alienis quos ignoratis. Quere sollicitus et diligenter rei veritatem prospice si inueneris certum esse quod dicitur. et abominatio hanc ope perpetrata: statim percutes habitatores urbis illius in ore gladii et telebis eam. oiaque que in illa sunt usque ad pecora. Quicquid etiam suppellectilis fuerit: commigregabis in medio platearum eius. et cum ipsa ciuitate succendes ita ut vniuersa consumas domino deo tuo: et sit tumulus sempiternus. Non edificabis amplius: et non adhaerebit de illo anathemate quicquid in manu tua: ut auertat dominus ab ira furoris sui et misereatur tui: multiplicetque te sicut iurauit patribus tuis quando audieris vocem domini dei tui: custodies omnia precepta eius que ego precipio tibi hodie: ut facias quod placitum est in conspectu domini dei tui.

XIII

Filii estote domini dei vestri. Non vos incidetis nec facietis caluitium super mortuo: quoniam populus sanctus est domino deo tuo: et te elegerit ut sis ei in populum peculiarem de cunctis gentibus que sunt super terram. Ne comedatis que immunda sunt. Hoc est animal quod comedere debetis leuem et ouem et capram. ceruum et capream. bubalum. tragelaphum pygargum orygam camelopardum. Omne animal quod in duas partes findit ungulam et ruminat: comedetis. de his autem que ruminant et ungulam non findunt hec comedere non debetis: camelum leporum cyrogriillum. Quia ruminant et non diuidunt ungulam immunda erunt vobis. Sus quoque quoniam diuidit ungulam et non ruminat immunda

erit. Carnibus eorum non vescemini: et ea que sunt te iuxta eius. vides in dauera non tangetis. Nec comederis ex ovis sanctis quoniam sonare eorum: super calas et squamas comedite que absque pennulis et squamis sunt ne comedatis quia immunda sunt. Omnes aves mundas comedite immundas ne comedatis. aquila. f. et gryps. pterix et halietum ixtion et vulturum ac miluum iuxta genus suum et omne coruini generis et frutuos ac noctua et larum atque accipitrem iuxta genus suum. herodiu ac cygnum et ibin ac mergulum. porphirionem et nycticoracem. onocrotalum et caradriu: singula in genere suo: pupam quoque et vesperilionem. et omne quod raptat et pennulas habet immundum erit et non comedet. Omne quod mundum est comedite. Quicquid autem mortuorum est ne vescamini ex eo. Peregrino qui inter portas tuas est da ut comedat aut vende ei: quia tu populus sanctus domini dei tui es. Non coques henedum in lacte matris sue. Decimam partem sepab de cunctis fructibus tuis que nascunt in terra per annos singulos. et comedes in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit ut in eodem nomine illius inuocetis: decimam frumenti tui et vini et olei et primogenita de armentis et ouibus tuis: ut discas timere dominum deum tuum in omni tempore. Cum autem longior fuerit via et locus quem elegerit dominus deus tuus tibi que benedixerit: nec poteris ad eum hinc cuncta portare. vendes oia et in pecuniam rediges: portabisque manu tua et perficeris ad locum quem elegerit dominus deus tuus. et emes ex eadem pecunia quicquid tibi placuerit siue ex armentis siue ex ouibus vinum quoque et siceram et omne quod desiderat anima tua. et comedes coram domino deo tuo. et epulaberis tu et domus tua et leuita que intra portas tuas est. Caue ne derelinquas eum: quia non habet aliam partem in possessione tua. Anno tercio sepabis aliam decimam ex oibus que nascunt tibi eo tempore et repones intra ianuas tuas venietque leuitus qui aliam non habet partem nec possessionem tecum et peregrinus ac pupillus et vidua que intra portas tuas sunt et comedet et saturabuntur: ut benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum que feceris.

XV
k ij

Math. 23. 9. Dup rathedra moysi sederunt scribe et pharisei. Omnia quae quicquid dixerit vobis seruate / et facite: sed opera vero eorum nolite facere. Quia non et non faciunt. Alligat autem onera gravia et impositabilia et imponit in humeros hominum: digito autem suo nolunt ea movere. Infra. De vobis scribe et pharisei hypo- crite (qui decimatis mentalem anhelum et ciminum et reliquistis quae graviosa sunt legis iudicium et misericordiam et fidem. Hec oportuit facere Deuteronomium: et illa non omittere. Quae certi excolantes culre: camelum at glutientes: Deut. 18. Si difficile est abigere apud te iudicium esse prospexeris non: fructus quodcumque dixerint. qui presunt loco. quem elegerit dominus. et dormierint te iuxta legem eius: L. qd h. d. et donec

da erit. Carnibus eorum non vescemini: et ea que sunt te iuxta eius. vides in dauera non tangetis. Nec comederis ex ovis sanctis quoniam sonare eorum: super calas et squamas comedite que absque pennulis et squamis sunt ne comedatis quia immunda sunt. Omnes aves mundas comedite immundas ne comedatis. aquila. f. et gryps. pterix et halietum ixtion et vulturum ac miluum iuxta genus suum et omne coruini generis et frutuos ac noctua et larum atque accipitrem iuxta genus suum. herodiu ac cygnum et ibin ac mergulum. porphirionem et nycticoracem. onocrotalum et caradriu: singula in genere suo: pupam quoque et vesperilionem. et omne quod raptat et pennulas habet immundum erit et non comedet. Omne quod mundum est comedite. Quicquid autem mortuorum est ne vescamini ex eo. Peregrino qui inter portas tuas est da ut comedat aut vende ei: quia tu populus sanctus domini dei tui es. Non coques henedum in lacte matris sue. Decimam partem sepab de cunctis fructibus tuis que nascunt in terra per annos singulos. et comedes in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit ut in eodem nomine illius inuocetis: decimam frumenti tui et vini et olei et primogenita de armentis et ouibus tuis: ut discas timere dominum deum tuum in omni tempore. Cum autem longior fuerit via et locus quem elegerit dominus deus tuus tibi que benedixerit: nec poteris ad eum hinc cuncta portare. vendes oia et in pecuniam rediges: portabisque manu tua et perficeris ad locum quem elegerit dominus deus tuus. et emes ex eadem pecunia quicquid tibi placuerit siue ex armentis siue ex ouibus vinum quoque et siceram et omne quod desiderat anima tua. et comedes coram domino deo tuo. et epulaberis tu et domus tua et leuita que intra portas tuas est. Caue ne derelinquas eum: quia non habet aliam partem in possessione tua. Anno tercio sepabis aliam decimam ex oibus que nascunt tibi eo tempore et repones intra ianuas tuas venietque leuitus qui aliam non habet partem nec possessionem tecum et peregrinus ac pupillus et vidua que intra portas tuas sunt et comedet et saturabuntur: ut benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum que feceris.

Septimo anno facies remissionis
ne q̄ hoc ordine celebrabit. Cui
debet aliqd ab amico vel primo
ac fr̄e suo: reperere nō poterit qz ann⁹ re
missionis est dñi. **A** pegrino et aduena
eriges. ciuē ⁊ p̄inquū repetēdi nō habe
bis p̄atem. Et oīno indigēs ⁊ mendic
cus nō erit inter vos: vt b̄ndicat tibi dñs
deus tuus in terra quā traditurus est ti
bi in possessionē: si tñ audieris vocē dñi
dei tui ⁊ custodieris vniuersa q̄ iussit. et
que ego hodie p̄cipio tibi benedicet tibi
vt pollicit⁹ est. **F**enerabis gentib⁹ mul
tis. et ipse a nullo accipies mutuū. **D**o
minaberis natōib⁹ plurimis: et tui ne
mo dñabit. **S**i vnus de fr̄ib⁹ tuis qui
morant̄ intra portas ciuitat⁹ tue in ter
ra quā dñs de⁹ tuus datur⁹ est tibi ad
pauptatē deuenit: nō obdurabis cor
tuū nec p̄trahes manū s̄ apies eā paupi
⁊ dabis mutuū q̄ eū indigere p̄pereris.
Cave ne forte subrepat tibi impia cogi
tatio ⁊ dicas in corde tuo. appropinquat
septimus annus remissionis ⁊ auertas
oclos tuos a paupe fr̄e tuo: nolēs ei qd
postulat mutuū comodare ne clamet q̄
te ad dñm ⁊ fiat tibi in p̄ccm s̄ dabis ei.
Nec ages quippiā callide in ei⁹ necessita
tib⁹ subleuādis. vt b̄ndicat tibi dñs de⁹
tuus in oī tpe. ⁊ in cunctis ad q̄ manū
miseris. **N**ō deerūt paupes in terra ha
bitatōnis tue. idcirco ego p̄cipio tibi vt
apias manū fr̄i tuo egeno ⁊ paupi: q̄ te
cū versat̄ in terra. **C**ū tibi vendit⁹ fuerit
frater tuus hebreus aut hebreā ⁊ sex an
nis fuerit tibi: in septimo anno dimic
tes eū liberū. Et quē libertate donauer⁹
neq̄q̄ vacuū abire patieris: s̄ dabis vi
aticum de gregib⁹ ⁊ de area et torculari
tuo quib⁹ dñs deus tuus b̄ndixerit tibi.
Memento qd ⁊ ipse seruiers in terra egypti
⁊ liberauerit te dñs de⁹ tuus. ⁊ idcir
co ego nūc p̄cipio tibi. **S**i autē dixerit
nolo egredi eo qd diligat te ⁊ domū tuā
et bñ sibi apud te esse sentiat: assumes
subulā ⁊ p̄forabis aurē eius in ianua do
mus tue ⁊ seruiet tibi vsq̄ in eternum.
Ancille q̄z s̄līter facies. **N**ō auertes ab

eis oculos tuos qm̄ dimiseris eos libe
ros. qm̄ iuxta mercedem mercenarij p̄
sex annos seruiuit tibi: vt benedicat tibi
dñs deus tuus in cunctis opib⁹ q̄ agis.
De primogenitis q̄ nascūtur in armen
tis ⁊ ouib⁹ tuis: quicquid est serus ma
sculini sanctificab dñō deo tuo. **N**ō opa
beris in primogenito bouis. ⁊ nō tonde
bis primogenita ouū. **I**n cōspectu dñi
dei tui comedes ea per annos singulos
in loco quem elegerit dñs tu et domus
tua. **S**i autem habuerit maculā ⁊ vel
claudū fuerit vel cecū aut in aliqua pte
deforme vel debile non immolabit dñō
deo tuo: s̄ intra portas vrbis tue come
des illud. **T**am mundus q̄z immūsus
similiter v̄scētur eis quasi caprea ⁊ cer
uo. **H**oc solum obseruabis vt sangui
nem eorum nō comedas: sed effundas
in terrā quasi aquam. **¶ XVI**

Obserua menses nouarū frugū et
verni primū t̄pis vt facias pha
se dñō deo tuo: qm̄ in isto mēse
eduxit te dñs deus tuus de egypto no
cte. **I**mmolabisq̄ phasē dñō deo tuo de
ouib⁹ ⁊ de lob⁹ in loco quē elegerit dñs
deus tuus vt habitet et nomē ei⁹ ibi. **N**ō
comedes in eo panē fermentatuz. **S**e
ptem dieb⁹ comedes absq̄ fermento af
flictōis panē: qm̄ in patore egressus es
de egypto vt meminer⁹ diei egressionis
tue de egypto oib⁹ dieb⁹ vite tue. **N**on
apparebit fermentatū in oib⁹ terminis
tuis septē dieb⁹. ⁊ nō remanebit de car
nib⁹ eius qd immolatū est v̄spe in die
primo vsq̄ mane. **N**ō poter⁹ immolare
phasē in qualibet vrbū tuarū q̄s dñs de
us tuus daturus est tibi: s̄ in loco quē
elegerit dñs de⁹ tuus vt habitet nomē
ei⁹ ibi. **I**mmolabisq̄ phasē v̄spe ad so
lis occasum qm̄ egressus es de egypto et
coques ⁊ comedes in loco quē elegerit
dñs deus tuus: maneq̄ p̄surgēs vades
in tabernacula tua. **S**ex dieb⁹ comedes
acyma: et in die septima qz collecta est
domini dei tui: nō facies opus. **S**eptē
hebdomas numerabis tibi ab ea die
qua salē in segetē miseris ⁊ celebrabis

Deuteronomium

diem festum hebdomadarum domino deo tuo oblatorem spontanea manus tue quam offeres iuxta benedictionem domini dei tui. et epulaberis coram domino deo tuo. tu et filii tui et filia tua et seruus tuus et ancilla tua. et leuites qui est intra portas tuas. ac aduena ac pupillus et vidua qui morantur vobiscum in loco quem elegerit dominus deus tuus. ut habitet nomen eius ibi et recordaberis quoniam seruus fueris in egypto: custodiesque ac facies que tibi precepta sunt. Solennitatesque tabernaculorum celebrabis per septem dies quoniam collegeris de area et torculari fruges tuas. et epulaberis in festiuitate tua tu et filii tui et filia et seruus tuus et ancilla: leuitesque et aduena et pupillus et vidua qui intra portas tuas sunt. Septem diebus domino deo tuo festa celebrabis in loco quem elegerit dominus. benedicetque tibi dominus deus tuus in cunctis frugibus tuis et in omni ope manuum tuarum erisque in leticia. Tribus vicibus per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu domini dei tui in loco quem elegerit in solennitate agrorum. et in solennitate hebdomadarum et in solennitate tabernaculorum. Non apparebit ante dominum vacuus: sed offeret vnusquisque secundum quod habuerit iuxta benedictionem domini dei sui quam dederit ei. Iudices et magistrum constitues in omnibus partibus tuis quas dominus deus tuus dederit tibi per singulas tribus tuas ut iudicent populum iusto iudicio: nec in alteram partem declinent. Non accipies pro nam nec munera: quia munera execrant oculos sapientium et mutant verba iustorum. Iuste quod iustus est persequeris ut viuas et possideas terram quam dominus deus tuus dederit tibi. Non plantabis locum et omnem arborum iuxta altare domini dei tui nec facies tibi atque constitues statuam. que odit dominus deus tuus.

XVII

Non immolabis domino deo tuo bouem et ouem in quo est macula aut quippiam vicium quia abominatio est domino deo tuo. Cuiusque reperi fuerit apud te intra vnam partem tuarum quas dominus deus tuus dabit tibi. vir aut mulier qui faciat malum in conspectu domini dei tui et transgredi

antur pactum illius ut vadant et seruiant dijs alienis et adorent eos solem et lunam et omnem militiam celi quam non precepi. et hoc tibi fuerit nunciatum audiensque inquisieris diligenter. et verum esse repereris et abominatio facta est in israel: educes virum ac mulierem qui rem sceleratissimam perpetrarunt. ad portas ciuitatis tue et lapidibus obruentur. In ore duorum aut trium testimonium perbit qui interficiet. nemo occidatur vno protra se dicente testimonium. Manus testimonium prima interficiet eum. et manus reliqua qui populi extrema mittet. ut auferas malum de medio tui. Si difficile et ambiguum apud te iudicium esse prospexeris inter sanguinem et sanguinem. causam et causam leprosam et non leprosam. et iudicium intra portas tuas videris verba variari: surge et ascende ad locum quem elegerit dominus deus tuus: veniesque ad sacerdotes leuitici generis et ad iudicem qui fuerit illo tempore: queresque ab eis qui iudicabunt tibi iudicium veritatem: et facies quocumque dixerint qui presentunt loco quem elegerit dominus et docuerint te iuxta legem eius sequerisque sententiarum eorum. nec declinabis ad dextram neque ad sinistram. Qui autem supbierit nolens obedire sacerdotis impio qui eo tempore ministrat domino deo tuo. ex decreto iudicis morietur homo ille. et auferes malum de israel cunctisque populus audiens timebit ut nullus deinceps intumescat supbia. Cum ingressus fueris terram quam dominus deus tuus dabit tibi et possideris eam habitauerisque in illa et dixeris: constituam super me regem sicut habent omnes per circuitum nationes: eum constitues quem dominus minus deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum. Non poteris alterius gentis hominem regem facere: qui non sit frater tuus. Cuiusque fuerit constitutus: non multiplicabit sibi equos nec reducet populum in egyptum equitatus numero subleuatus: presertim cum dominus preceperit vobis ut nequaquam amplius per eandem viam reuertamini. Non habebit vxores plures que alliciant animum eius: neque argenti et auri immenta pondera. Postquam

autem sederit in solio regni sui describet
sibi deuteronomium legis huius in vo-
lumine accipiens exemplaria sacerdoti-
bus leuitici tribus et habebit secum. leget
que illud omnibus diebus vite sue. ut discat ti-
mere dominum deum suum. et custodire verba et
cerimonias eius que in lege precepta sunt.
Nec eleuetur cor eius in superbia super fra-
tres suos: neque declinet in partes dexteram
vel sinistram ut longo tempore regnet ipse et fi-
lij eius super israel. **CXVIII**

Non habebunt sacerdotes et leui-
te et omnes qui de eadem tribu sunt
partem et hereditatem cum reliquo isra-
el: quia sacrificia domini et oblationes eius co-
medent. et nihil aliud accipiet de possessione
fratrum suorum. Dominus enim ipse est heredi-
tas eorum sicut locutus est illis. Hoc erit
iudicium sacerdotum a populo et ab his que offe-
runt victimas siue bouem siue ouem immo-
lauerint dabitur sacerdoti armum ac veteri-
culum. primitias frumenti vini et olei et la-
narum parte ex omnium tonsione. Ipse enim ele-
git dominus deus tuus de cunctis tribubus tu-
is ut stet et ministret nomini domini dei tui ipse
et filij eius in sempiternum. Si exierit le-
uitas ex vna urbe tua ex omni israel in qua
habitat et voluerit venire de sideras locum
quem elegerit dominus ministrabit in nomine do-
mini dei sui sicut omnes fratres eius leuite que
stabunt eo tempore coram domino. Partem ciborum ean-
dem accipiet quam et ceteri. excepto eo quod
in urbe sua ex paterna ei successione de-
betur. Quando ingressus fueris terram quam
dominus deus tuus dabit tibi. caue ne imita-
ri velis abominationes illarum gentium nec in-
ueniatur in te qui iustret filium suum aut
filiam ducens in ignem. aut qui ariolos sus-
scitetur. aut obseruet somnia atque augu-
ria nec sit maleficus. nec incantator. ne-
que phitones consulat nec diuinos et que-
rat a mortuis veritatem. Quia enim hec abo-
minatur dominus: et propter istiusmodi scele-
ra te lebit eos in introitu tuo. perfectus
eris et absque macula cum domino deo tuo.
Gentes iste quas possidebis terram. au-
gures et diuinos audiunt: tu autem a domino
deo tuo aliter insuauis es. Prophetam te

gente tua et de fratribus tuis sicut me sus-
scitabit tibi dominus deus tuus. ipsum audies
ut petisti a domino deo tuo in ore tuo quoniam con-
gregata est atque dixisti. Ultra non au-
diam vocem domini dei mei. et ignem hunc ma-
ximam amplius non videbo ne moriar. Et
ait dominus mihi. Bene omnia sunt locuti. Pro-
phetam suscitabo eis de medio fratrum
suorum silem tui. et ponam verba mea in ore
eius: loquaturque ad eos omnia que preceperam illi.
Qui autem verba eius que loquetur in nomine
meo audire noluerit ego ultor existam.
Propheta autem que arrogatiam de preuatus vo-
luerit loqui in nomine meo que ego non preceperam
illi ut diceret. aut ex nomine alienorum deorum:
interficietur. Si tacita cogitatioe ruderis
quod possum intelligere verbis quod dominus
non est locutus. hoc habebis signum. Quod
in nomine domini propheta ille predixerit et non eue-
nerit: hoc dominus non est locutus: sed propter
morem animi sui propheta confirmabit. et idcirco
non timebis eum: **CXIX**

Quam dispenderit dominus deus tuus
gentes quas tibi traditurus est
terram et possederis eam habitaueris
et in urbibus eius et in edibus: tres ciui-
tates sepabis tibi in medio terre quam
dominus deus dabit tibi in possessione sternens
diligenter viam. et in tres equaliter partes totam
terre tue puincias diuides. ut habeat e-
vicino qui propter homicidium profugus est
que possit euadere. Hec erit lex homicide
fugietis cuius vita seruanda est. Qui pro-
cussit primam suam nesciens. et que heri et nu-
dius fecerit nullum contra eum odium habuisse
se approbatur sed abisse cum eo simpliciter
in siluam ad ligna cedenda. et in succasio-
ne lignorum securis fugerit manu ferrumque
lapsum de manubrio amicum eius percussit
et occiderit: hic ad unam suspensuram
urbium profugiet et viuet: ne forsitan pri-
mus eius cuius effusus est sanguis vo-
lore stimulatus persequatur et apprehendat
eum si longior via fuerit: et percutiat animam
eius qui non est reus mortis. quia nullum
contra eum qui occisus est odium prius ha-
buisset monstratur. Idcirco precipio tibi
ut tres ciuitates equales intra se spacijs

Deuteronomium

diuidas. **A**ū autē dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos sicut iurauit p̄b̄o tuis et dederit tibi cunctā terrā quā eis pollicitus est: si tñ custodieris mandata eius et feceris q̄ hodie p̄cipio tibi vt diligas dñm deū tuū et ambules in v̄ijs ei⁹ om̄i tpe: addes tibi tres alias ciuitates et supradictarū triū v̄biūz numerū duplicabis. vt nō effundat̄ sanguis innocuus in medio terre quā dñs de⁹ tuus dabit tibi possidendā ne sis sanguis reus.

Si q̄s autē odio hñs primū: insidiatus fuerit vite eius surgēsq; p̄cusserit illū et mortuus fuerit fugeritq; ad vnā de sup̄dictis v̄bib; mittet seniores ciuitatis illius et arripiēt eū de loco effugij: tradētq; in manu primi cuius sanguis effusus est et moriet̄. **N**ō misereberis eius et auferes noxiū sanguinē de isrl: vt bene sit tibi. **N**ō assumes et transferes terminos primi tui q̄s fixerūt priores in possessione tua quā dñs deus tuus dabit tibi in terra quā accipis possidendā. **N**on stabit testis vnus s̄ aliquē. quicq; illud peccati et facinoris fuerit sed in ore duorū aut triū testiū stabit oē verbū. **S**i steterit testis mēdax s̄ hōiem accusans eū p̄ uaricatōis. stabūt ambo quorū causa est añ dñm in p̄sp̄cū sacerdotū et iudicū qui fuerint in dieb; illis. **C**unq; diligentissime p̄scrutātes inuenerint falsū testē dixisse p̄tra fratrem suū mendaciū reddēt ei sicut fratri suo facere cogitauit: et auferes malū de medio tui vt audiētes ceteri timorē habeāt. et nequaq; talia audeant facere. **N**ō misereberis eius: s; aīam p̄ aīa. oculū p̄ oculo. dentē p̄ dente. manū p̄ manu. pedē p̄ pede eriges. **XX**

Serieris bellū s̄ hostes tuos et videris eq̄tatus et currus et maiorēq; tu habeas aduersarij exercitus multitudinē non timebis eos: qz dñs deus tuus tecū est qui eduxit te de terra egypti. **A**pproinquāte autē iā p̄lo stabit sacerdos añ ac̄tē: et sic loq̄tur ad populum. **A**udi isrl. **G**los hodie s̄ inimicos v̄ros pugnā p̄mittit: nō p̄timeat cor v̄rū. **N**olite metuere. nolite cedere. nec

formidet; eos: qz dñs deus v̄r̄ in medio v̄r̄i est. et p̄ v̄bis s̄ aduersarios dimicabit vt eruat vos de piculo. **D**uces qz per singulas turmas audiēte exercitu p̄clamabūt. **Q**uis est homo q̄ edificat domū nouā: et nō dedicauit eā? **G**ladat et reuertatur i domū suā: ne forte moriat̄ in bello et alius de dicet eā. **Q**uis est homo qui plantauit vineā. et necdū fecit eam esse p̄munē de qua v̄sci oib; liceat? **G**ladat et reuertat̄ in domū suā: ne forte morte moriat̄ in bello. et alius homo eius fungatur officio. **Q**uis est homo qui despondit vxorē et non accepit eā? **G**ladat et reuertatur in domū suam ne forte moriat̄ in bello et alius homo accipiat eam. **H**is dictis addēt reliqua et loquent̄ ad pplm. **Q**uis est hō formidolosus et corde pauido? **G**ladat et reuertat̄ in domū suam: ne pauere faciat corda fratrum suorū sicut ip̄e timore p̄territus est. **C**ūq; siluerit duces exercitus et sine loquēdi fecerint: vnusquisq; suos ad bellandū cuneos p̄parabit. **S**i qñ accesserit ad expugnandāz ciuitatē: offeres ei primū pacē. **S**i receperit et aperuerit tibi portas cūctus p̄pls qui in ea est: saluabit̄. et seruiet tibi sub tributo. **S**inaut̄ sedus inire noluerit et cepit p̄tra te bellū: oppugnabis eā. **C**unq; tradiderit dñs deus tuus illā in manu tua. p̄cuties omne qd̄ in ea generis masculini est in ore gladij absq; mulieribus et infantibus iumentis et ceteris q̄ in ciuitate sunt. **D**ēm p̄dā exercitui diuides. et comedes de spolijs hostiū tuorū q̄ dñs deus tuus dederit tibi. **S**ic facies cūctis ciuitatib; q̄ a te p̄cul valde sūt et nō sunt de his v̄bib; quas in possessionē accepturus es. **D**e his autē ciuitatibus q̄ dabūtur tibi nullū oīno p̄mittere viuere. s; interficies in ore gladij: et h̄cū videlicet et ammoreū et chananeū. pherezeum et eueum et iebuseū. sicut p̄cepit tibi dñs deus tuus. **N**e forte doceat vos facere cūctas abominatōes q̄s ip̄i opati sunt dñs suis et pecceris in dñm deū v̄strū. **Q**ñ obsederis ciuitatē multo tpe et munitōib; circumdederis vt expugnes

Deuteronomium

effundatur sanguis in domo tua et sis reus latente alio et in preceptis ruete. **N**on serues vineam tuam altero semine: ne et seminis quam seuisisti et quam nascuntur ex vinea piter scificent. **N**on arabis in boue filii et asino. **N**on indueris vestimeto quod ex lana linocis prextu est. Funiculos in simbrijs facies per quatuor angulos pallij tui quod operis. **S**i duxerit vir uxorem et postea odio habuerit eam. quateritque occasiones quibus dimittat eam obijciens ei nomen pessimum et dixerit uxorem hanc accepi et ingressus ad eam non inueni virginem. tollent eam pater et mater eius et ferent secum signa virginitatis eius ad seniores urbis que in porta sunt: et dicet pater. **F**ilia mea dedi huic uxorem quam quia odit imponit ei nomen pessimum ut dicat. non inueni filiam tuam virginem. et ecce hec sunt signa virginitatis filie mee. **E**xpandent vestimentum coram senioribus civitatis apprehendentque senes urbis illius virum et verberabunt illum. condemnantes insuper centum solidis argenti quos dabit patri puelle. quam diffamavit nomen pessimum super virginem israel. habebitque eam uxorem et non poterit dimittere oibus diebus vite sue. **S**i verus est quod obijcit et non est in puella inuenta virginitate: ieiunct eam extra fores domus patris sui et lapidibus obruet viri civitatis illius. et morietur quem fecit nephas in israhel ut fornicaret in domo patris sui et auferes malum de medio tui. **S**i dormierit vir cum uxore alterius uterque morietur. id est adulter et adultera et auferes malum de israel. **S**i puellam virginem responderit vir et inuenit eam aliquis in civitate et concubuerit cum ea. educes utrumque ad portam civitatis illius et lapidibus obruentur. puella quia non clamavit cum esset in civitate: vir quia humiliavit uxorem primi sui auferes malum de medio tui. **S**inauit in agro repererit vir puellam que responsata est et apprehendens concubuerit cum ea. ipse morietur solus: puella nihil patietur nec est rea mortis. quem sicut latro surgit contra fratrem suum. et occidit animam eius ita et puella percussa est. **S**ola erat in agro clamavit: et nullus affuit qui liberaret eam. **S**i inuenit vir

puellam virginem que non habet sponsum: et apprehendens concubuerit cum illa. et res ad iudicium venerit dabit qui dormiuit cum ea patri puelle. quinquaginta solidos argenti et habebit eam uxorem: quia humiliavit illam. **N**on poterit dimittere eam cunctis diebus vite sue. **N**on accipiet homo uxorem patris sui. nec revelabit opimentum eius. **XXIII**

Non intrabit eunuchus attritus vel aputatis testiculis et absciso retro ecclesiam domini. **N**on ingredi etur manser. hoc est de scorto natus in ecclesia domini usque ad decimam generationem. **A**mmonites et moabites etiam post decimam generationem non intrabunt ecclesiam domini in eternum: quia noluerunt vobis occurrere cum pane et aqua in via quam egressi estis de egypto: et quia adduxerunt contra te balaam filium beor de mesopotamia syrie ut malediceret tibi. et noluit dominus deus tuus audire blasphemiam: vertitque maledictionem eius in benedictionem tuam eo quod diligeret te. **N**on facies cum eis pacem: nec gratias eis bona cunctis diebus vite tue in sempiternum. **N**on abominaberis idumeum. quia frater tuus est. nec egyptium: quia advena fuisti in terra eius. **Q**ui nati fuerint ex eis tertia generatione intrabunt in ecclesiam domini. **Q**ui egressus fueris adversus hostes tuos in pugnam: custodies te ab omni re mala. **S**i fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somnio: egredietur extra castra. et non revertetur priusquam ad vesperam lauet aqua et post solis occasum regredietur in castra. **H**abebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita nature: gerens parillum in baltheo. **C**umque sederis fodies per circuitum. et egesta humo operies quo releuatus es. **D**ominus enim deus tuus ambulat in medio castrorum ut eruat te et tradet tibi inimicos tuos. ut sint castra tua sancta. et nihil in eis appareat fedtatis: ne derelinquat te. **N**on trades servum domino suo qui ad te conlugerit. **H**abitabit tecum in loco qui ei placuerit. et in vna urbium tuarum requiescet ne contristes eum. **N**on erit meretrix de filiabus

Numeri. 30. 9.

israel: nec scortator de filiis israel. **N**ō of-
feres mercedē p̄stibuli: nec precium car-
nis in domo dñi dei tui quicquid illud est
quod uouerint. quia abominatio est utrunque
apud dñm deū tuū. **N**ō fenerabis fratri
tuo ad usurā pecuniam. nec fruges nec
quālibet aliā rem: sed alieno. **F**ratri autē
tuo absque usura id quo indiget comoda-
bis: ut bñdicat tibi dñs deus tuus in oī
ope tuo in terra ad quā ingredieris pos-
sidentia. **C**ū uotū uoueris dño deo tuo
nō tardabis reddere quia requirit illud
dñs deus tuus. et si moratus fueris re-
putabitur tibi in peccatum. **S**i nolueris
polliceri. absque peccato eris. **Q**uod autē se-
mel egressum est de labijs tuis obserua-
bis: et facies sicut p̄misisti dño deo tuo
et p̄pria uolūate et ore tuo oblocutus es.
Ingressus vineam p̄mi tui comede
uvas quantum placuerit: foras autē ne ef-
feras tecū. **S**i intraueris segetē amici
tui franges spicas. et manu p̄teres. fal-
ce autē nō metes.

XXIII

Sicceperit homo uxore et habu-
erit eā et nō inuenerit gratiam ante
oculos eius p̄pter aliquā fedita-
tē scribet libellū repudiij. et dabit in ma-
nu illi: et dimittet eā de domo sua. **C**ū
que egressa alterū maritū duxerit et ille que
oderit eā. dederitque ei libellū repudiij et di-
miserit de domo sua uel certe mortuus
fuerit: nō poterit prior marit⁹ recipere eā
in uxore quia polluta est et abominabilis fa-
cta corā dño: ne peccare facias terrā tuā
quā dñs de⁹ tuus tradiderit tibi posside-
dam. **C**ū accepit hō nup̄ uxore. nō p̄ce-
det ad bellū. nec ei quippiam necessitatis
iniunget publice: sed uacabit absque cul-
pa domui sue ut uno anno letet cū uxo-
re sua. **N**ō accipies loco pignoris inferi-
ore et superiorem molam: quia animam suā apposuit
tibi. **S**i deprehensus fuerit homo sollici-
tans fr̄em suum de filiis israel et uendito
eo accepit precium interficiet: et auferes
malū de medio tui. **O**bserua diligēter
ne incurras plagā lepre: sed facies quicum-
que docuerint te sacerdotes leuitici gene-
ris iuxta id quod p̄cepi eis. et imple sollicitate

Memēote quod fecerit dñs de⁹ tuis in mar-
te in uia cū egredieremini de egypto. **C**um
reperes a primo tuo rem aliquā quā debet
tibi nō ingredieris domū ei⁹ ut pignus
auferas: sed stab foris et ille tibi p̄feret quod
habuerit. **S**i autē pauper est non p̄noctabit
apud te pign⁹: sed statim reddes ante
solis occasum: ut dormiens in uestimento
suo bñdicat tibi et habeas iusticiā corā do-
mino deo tuo. **N**ō negabis mercedē in-
digētis et pauperis fr̄is tui siue aduene que
tecū moratur in terra et intra portas tuas
est: sed eadē die reddes ei precium laboris
sui ante solis occasum quia pauper est et ex eo su-
stentat animam suā ne clamet ad dñm et
reputet tibi in peccatum. **N**ō occident p̄res
p̄ filijs. nec filij p̄ p̄rib⁹: sed unusquisque p̄
peccato suo morietur. **N**ō puertes iudiciū ad-
uene et pupilli: nec auferes pignoris loco
uidue uestimentū. **M**emēote quod serui-
eris in egypto. et eruerit te dñs de⁹ tuus
inde. **I**dcirco p̄cipio tibi ut facias hanc
rem. **Q**uā messueris segetē in agro tuo et ob-
litus manipulū reliqueris: nō reuerteris
ut tollas illū sed aduenā et pupillā et uidu-
am auferre patieris: ut bñdicat tibi dñs
de⁹ tuus in oī tpe ope manuum tuarū. **S**i
fruges collegeris oliuarū: quicquid remaserit
in arboribus nō reuerteris ut colligas sed
relinques aduene pupillo ac uidue. **S**i
vindemiaueris uineā tuā: nō colliges re-
manētes racemos. sed cedent in plus ad-
uene pupilli ac uidue. **M**emēote quod et tu
seruieris in egypto. et idcirco p̄cipio tibi
ut facias hanc rem.

XXV

S fuerit causa inter aliquos et in-
terpellauerint iudicē quē iustū
esse p̄sererit. illi iusticie palmas
dabūt: quē impiū condemnabūt impie-
tatis. **S**in autē eū qui peccauit dignū
viderint plagis: p̄sternent et corā se faci-
ent uerberari. **P**ro mensura peccati erit
et plagarū modus. ita dimittat ut quādra-
genariū numerū nō excedat ne federa-
cerat⁹ ante oculos tuos obeat frater tuus.
Nō ligabis os bouis terētis in area fru-
ges tuas. **Q**uā hitauerint fr̄es filij et unus
ex eis absque liberis mortuus fuerit: uxor

Deuteronomium

defuncti nō nubet alteri: sed accipiet eā frater ei? et suscitabit semē fr̄is sui. et primogenitū ex ea filiū noīe illius appellabit: ut nō deleat nomē eius ex isrl. Si autē noluerit accipere uxore fr̄is sui q̄ ei lege debet. p̄get mulier ad portā ciuitatis et interpellabit maiores natu dicetq;: **N**ō vult frater viri mei suscitare semē fr̄is sui in isrl: nec me in iugū sumere. Et atq; accersiri eū faciēt: et interrogabūt. Si r̄nderit: nolo eā uxore accipere. Si r̄nderit: nolo eā uxore accipere. accedet mulier ad eum corā seniorib; et tollet calciamentū de pede eius spuetq; in faciē eius et dicit. Sic fiet hōi qui nō edificat domū fr̄is sui. Et vocabitur nomē illius in isrl domus discalciati. Si habuerint inter se iurgiū viri duo: et vnus contra alterū rixari cepit. volēs q; vxor alterius eruere virū suū de manu fortioris miseritq; manū et apprehenderit verenda eius. abscondes manū illius: nec flectes sup eā vlla mīa. **N**ō hēbis in sacco diuersa pondera maius et minus: nec erit in domo tua modi? maior et minor. **N**ō habebis iustū et verū: et modius eq̄lis et verus erit tibi: vt multo viuas tpe sup terrā quā dñs deus tuus dederit tibi. **A**blinat enī dñs eū qui facit hec: et aduersat oēm iniusticiā. **M**emento q̄ fecerit tibi amalech in via qñ egrediaberis ex egypto: quō occurrerit tibi et extremos agminis tui qui lassī residebāt ceciderit: qñ tu eras fame et labore p̄fectus et nō timuerit deū. **C**ū q; dñs deus tuus dederit tibi requiē. et subiecerit cunctas p̄ circuitum natiōes in terra quā tibi pollicitus est: te lebis nomē eius sub celo. **L**aeue ne obliuiscaris. **XXVI**

Quāq; intraueris terrā quā dñs deus tuus tibi daturus est possidendā et obtinueris eā. atq; habitaueris in illa. tolles de cūctis frugibus tuis primitias et pones in cartallo p̄gesq; ad locū quē dñs deus tuus elegerit vt ibi inuocet nomē eius: accedesq; ad sacerdotē q̄ fuerit in dieb; illis et dices ad eū **P**rosterne hodie corā dño deo tuo q̄ ingressus sum in terrā p̄ q̄ iura-

uit patrib; nostris vt daret eam nobis. **S**uscipiensq; sacerdos cartallū de manu tua ponet an̄ altare dñi dei tui et loq̄ris in sp̄cū dñi dei tui. **S**yrus p̄sequabatur p̄sem meuz qui descendit in egyptū. et ibi p̄grinatus est in paucissimo numero: creuitq; in gentē magnā ac robustam et infinite multitudinis. **A**fflixerūtq; nos egyptij et p̄secuti sunt imponētes onera grauissima et clamauimus ad dñm deū patrū nostrorū q̄ exaudiuit nos: et respexit humilitatē nr̄am et laborē atq; angustia. et eduxit nos de egypto in manu forti et brachio extento in ingenti pauore. in signis atq; portentis et introduxit ad locū istū et tradidit nobis terrā lacte et melle manantē. **E**t idcirco nunc offero primitias frugū terre quā dñs deus dedit mihi. **E**t dimittes eas in sp̄ctu dñi dei tui: et adorato domino tuo epulaberis in omnib; bonis q̄ dñs deus tuus dederit tibi et domui tue tu et leuites et aduena qui tecū est. **Q**uā compleueris decimā cunctarū frugū tuarum anno decimaz tercio: dabis leuite et aduene et pupillo et vidue vt comedant intra portas tuas et saturentur: loquerisq; in conspectu dñi dei tui. **A**ttuli quod sanctificatū est de domo mea: et dedi illud leuite et aduene et pupillo ac vidue sicut iussisti mihi. **N**on p̄terui mādata tua nec sum oblitus imperij tui. **N**ō comedi ex eis in luctu meo: nec sepaui ea in qualibet immundicia: nec expendi ex his quicq; in re funebri. **O**bediui voci domini dei mei. et feci omnia sicut p̄cepisti mihi. **R**espice de sanctuario tuo et de excelsis celoz habitaculo. et benedic populo tuo israel. et terre quam dedisti nobis sicut iurasti patribus nostris terre lacte et melle mananti. **H**odie dñs deus tuus p̄cepit tibi vt facias mandata hec atq; iudicia: vt custodias et impleas ex toto corde tuo et ex tota anima tua. **D**ominū elegisti hodie vt sit tibi deus et ambules in vjjs ei? vt custodias cerimonias illius et mādata atq; iudicia et obedias eius imperio. **E**n dñs elegit te

hodie ut sis ei populus peculiaris sicut locu-
tus est tibi: et custodias omnia precepta illius
et faciet te excelsores cunctis gentibus quos cre-
avit in laudem et nomen et gloriam suam ut sis
populus sanctus domini dei tui sicut locutus est.

Recepit autem moyses **XXVII**
et seniores populo israel dicentes
Custodite omne mandatum quod precipio
vobis hodie. Cumque transieris iordanem
in terram quam dominus deus tuus dabit tibi:
eriges in gentes lapides et calce leuigabis
eos ut possis in eis scribere omnia verba le-
gis huius iordanem transmissio. ut introeas
terram quam dominus deus tuus dabit tibi ter-
ram lacte et melle manantem sicut iuravit
patribus tuis. Cumque transierit iordanem eri-
gite lapides quos ego hodie precipio vobis
in monte hebal. et leuigabis eos calce et
edificabis ibi altare domino deo tuo de lapi-
dibus quos ferrum non tetigit et de saxis infor-
mibus et impolitis. et offeres super eo holo-
causta domino deo tuo et immolabis hostias
pacificas. comedesque ibi et epulaberis co-
raz domino deo tuo. Et scribes super lapides
omnia verba legis huius plane et lucide. Di-
xeruntque moyses et sacerdotes leuitici ge-
neris ad omnes israel. Attende et audi israel.
Hodie factus es populus domini dei tui. Audies
vocem eius et facies mandata atque iustitias
quos ego precipio tibi. Precepitque moyses
populo in die illo dicens. Hi stabunt ad ben-
dicendum domino super montem garizim iorda-
nem transmissio: symeon. leui. iudas. ysas-
char. ioseph. et beniamin. Et e regione
istius stabunt ad maledicendum in monte he-
bal. ruben. gad. et aser. cabulon. dan et
neptalim. Et pronuntiabunt leuite: dicent
que ad omnes viros israel excelsa voce. Ma-
ledictus homo qui facit sculptile et plas-
tile abominatio domini opus manuum artifi-
cum: ponitque illud in abscondito. Et non
debet omnis populus et dicit amen. Maledi-
ctus qui non honorat patrem suum et matrem
suam. Et dicit omnis populus amen. Maledi-
ctus qui transfert terminos primi sui.
Et dicit omnis populus amen. Maledictus qui
errare facit cecum in itinere. Et dicit omnis
populus amen. Maledictus qui pervertit iu-

dicium aduene pupilli et vidue. Et di-
cet omnis populus amen. Maledictus qui dor-
mit cum uxore patris sui et reuelat opimen-
tum lectuli eius. Et dicit omnis populus amen.
Maledictus qui dormit cum omni iumento
Et dicit omnis populus amen. Maledictus qui
dormit cum sorore sua filia patris sui vel
matris sue. Et dicit omnis populus amen. Ma-
ledictus qui dormit cum socru sua. Et di-
cet omnis populus amen. Maledictus qui cla-
pussit primum suum. Et dicit omnis
populus amen. Maledictus qui dormit
cum uxore primi sui. Et dicit omnis populus
amen. Maledictus qui accipit munera ut
percutiat animam sanguinis innocentis. Et
dicit omnis populus amen. Maledictus qui non
permanet in sermonibus legis huius nec
eos opere perficit. Et dicit omnis popu-
lus amen. **XXVIII**

Itaut audieris vocem domini dei tui
ut facias atque custodias omnia man-
data eius que ego precipio tibi ho-
die: faciet te dominus deus tuus excelsores
cunctis gentibus que versantur in terra. veni-
entque super te vniuersae benedictiones iste et
apprehendet te: si tamen precepta eius audie-
ris. Benedictus tu in ciuitate et benedictus
in agro. Benedictus fructus ventris tui. et
fructus terre tue. fructusque iumentorum tuo-
rum. greges armentorum tuorum et caule ouium
tuarum. Benedicta horrea tua: et benedice
reliquie tue. Benedictus eris ingrediens
et egrediens. Dabit dominus inimicos tuos
que insurgent aduersum te corruentes in con-
spectu tuo. Per vniam viam venient contra
te. et per septem fugient a facie tua. Emit-
tet dominus benedictiones super cellaria tua: et su-
per omnia opera manuum tuarum: bene-
dicetque tibi in terra quam acceperis. Su-
scitabit te dominus sibi in populus san-
ctum sicut iuravit tibi si custodieris man-
data domini dei tui et ambulaueris in
vijs eius. Videbuntque omnes terrarum
populi quod nomen domini inuocatus sit
super te et timebunt te. abundare te fa-
ciet dominus omnibus bonis fructu vteri-
ri tui et fructu iumentorum tuorum. fructu ter-
re tue quam iuravit dominus patribus tuis ut

Deuteronomium

dicet tibi. **A**piet dñs thesaurū suū opti-
mū celū: vt tribuat pluuiaz terre tue in
tpe suo: bñdicetq; cūctis opib; manuū
tuar. **E**t fenerab; gētib; multis: et ipse a
nullo senus accipies. **C**ōstituet te dñs
de' tuus in caput et nō in caudā et eris
sp sup; et nō subter: si tñ audieris māda
ta dñi dei tui q; ego p̄cipio tibi hodie et
custodieris et feceris: ac nō declinaueris
ab eis nec ad dexterā nec ad sinistrā. nec
secut' fueris deos alienos neq; colueris
eos. **S**i audire nolueris vocē dñi dei
tui vt custodias et facias oīa mādata ei'
et cerimonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie:
ueniēt sup te oēs maledictōes iste et ap-
prehendent te. **M**aledict' eris in ciuitate
maledict' in agro. **M**aledictū horreum
tuū et maledicte reliq; tue. **M**aledictus
fructus vētris tui: et fruct' terre tue armē
ta bouū tuorū et greges ouiuū tuarū. **M**ale-
dict' eris ingrediēs: et maledictus egredi-
ens. **M**ittet dñs sup te famē et esuriē et
increpatōz in oīa opa tua q; tu facies: et
nec p̄terat te et p̄dat velociter p̄pter adin-
uentōes tuas pessimas in q̄b; reliquisti
me. **A**diūgat tibi dñs pestilentia: donec
consumat te de terra ad quā ingredieris
possidendā. **P**ercutiet te dñs egestate
febri et frigore. ardoze et estu et aere corru-
pto ac rubigine. et p̄sequat' donec peas
sit celū qd sup te est eneuū et terra quā
calcas ferrea. **D**et dñs imbrē terre tue
puluerē: et de celo descēdat sup te cinis
donec p̄terat'. **T**radat te dñs corruentē
an hostes tuos. et p̄ vnā viā egrediaris
p̄tra eos. et p̄ septē fugias: et disp̄garis p̄
oīa regna terre. **S**itq; cadauer tuuz in
escā cūctis volatilib; celi et bestijs terre:
et nō sit q; abigat. **P**ercutiat te dñs vlce-
re egypti: et p̄tem corpis p̄ quā fiercora
digerunt. scabie q; et p̄urigine ita vt cu-
rari nequeas. **P**ercutiat te dñs amen-
tia et cecitate ac furoze mentis et palpes
in meridie sicut palpare solet cecus in
tenebris: et nō dirigas vias tuas. **D**icq;
tpe calumniā sustineas. et opprimar' vi-
olentia: nec habeas q; liberet te. **C**roze
accipias et alius dormiat cū ea. **P**omuz

edifices et non habites in ea. **P**lantes
vineā et nō vindemies eam. **S**os tuos
immoletur corā te et nō comedas ex eo
Asinus tuus rapiat in p̄spectu tuo et nō
reddat tibi. **Q**ues tue dentur inimicis
tuis: et nō sit q; te adiuuet. **F**ilij tui et fi-
lie tue tradant alteri populo videntibus
oculis tuis et deficientibus ad conspectuz
eorū tota die et nō sit fortitudo in manu
tua. **F**ructus terre tue et oēs labores tu-
os comedat p̄plus quē ignoras et sis sp̄
calumniā sustines. et opp̄ssus cūct' die-
bus: et stupens ad terroze eorū q; videbūt
oculi tui. **P**ercutiat te dñs vlcere pesti-
mo in genib; et in suris: sanariq; nō pos-
sis a plāta pedis vsq; ad verticē tuum.
Ducetq; te dñs et regē tuū quē p̄stitu-
es sup te in gentē quā igras tu et p̄res
tui: et seruiēs ibi dñs alienis ligno et la-
pidi: et eris p̄ditus in puerbiū ac fabulā
om̄ib; p̄lis ad q̄s te introduxerit dñs.
Sementē multā iacies in terrā et mo-
dicum p̄gregabis: q; locuste deuorabūt
oīa. **V**ineā plantabis et fodies et vinum
nō bites. nec colliges ex ea quippiā qm̄
vastabit vermib; **P**liuas habebis in oib;
terminis tuis et nō vngeris oleo: q; de-
fluēt et depibūt. **F**ilios generabis et filii-
as et nō frueris eis: qm̄ ducent in capti-
uitatē. **D**ēs arbores tuas et fruges ter-
re tue rubigo p̄sumet. **A**duena qui tecū
versat in terra: ascēdet sup te eritq; sub-
limior tu aut descendes et eris inferior.
Iipse fenerabit tibi et tu nō feneraberis
ei. **I**pe erit in caput: et tu eris in caudā.
Et veniēt sup te oēs maledictōes iste.
et p̄sequentes apprehendēt te donec in-
tereas: quia non audisti vocem dñi dei
tui: nec seruaisti mandata eius et cerimo-
nias quas p̄cepit tibi. **E**t erūt in te si-
gna atq; prodigia in semine tuo vsq; in
sempiternū: eo q; non seruiēris domi-
no deo tuo in gaudio cordisq; leticia p̄-
pter rez oīm abundantia. **S**eruiēs in-
imico tuo quē emittet tibi dominus in
fame et siti et nuditate et oī penuria et pos-
net iugū ferreū sup cernices tuā donec
et cōterat. **A**dducet dñs sup te gentem

de longinquo et de extremis terre finibus
in similitudine aquile volatis cum impe-
tu cuius lingua intelligere non possis gen-
te preciosissima: quam non deserat seni nec mi-
seret pueri et deuoret fructus iumentorum
tuorum ac fruges terre tue donec intereas
et non reuertatur tibi criticum, vinum et oleum,
armata bouum et greges ouium: donec te dis-
perdat et conterat in cunctis partibus tuis et de-
struatur muri tui firmi atque sublimes
in quibus habebas fiduciam in omni terra tua
Obsideberis intra portas tuas in omni
terra tua quam dabit tibi dominus deus tuus et
comedes fructum vteri tui et carnes filio-
rum tuorum et filiarum tuarum quas dedit tibi
dominus deus tuus in angustia et vastitate,
qua opprimit te hostis tuus. Homo de-
licatus in te et luxuriosus valde inuide-
bit fratri suo et proximo quem cubat in sinu suo
ne det eis de carnibus filiorum suorum quos co-
medet, eo quod nihil aliud habeat in obsi-
dione et penuria quam vastauerit te inimici
tui intra omnes portas tuas. Tenera mu-
lier et delicata quam super terram ingredi non va-
lebat, nec pedis vestigiis figere propter
molliam et teneritudinem nimiam: inuide-
bit viro suo quem cubat in sinu eius super fi-
lium et filie carnibus et illuue secundinarum quam
egrediuntur de medio feminum eius et super
liberis quem eadem hora nati sunt. Comedet
enim eos clam propter reum omnium penuriam: in
obsidione et vastitate quam opprimit te ini-
micus tuus intra portas tuas. Nisi cus-
todieris et feceris omnia verba legis huius
quam scripta sunt in libro voluminis et timueris
nomen eius gloriosum et terribile hoc est
dominum deum tuum: auget dominus plagas tuas
et plagas seminis tui, plagas magnas et pe-
seuerates: infirmitates pessimas et pe-
tuas, et peruertet in te omnes afflictiones egypti
quas timuisti et adherent tibi. Insuper
et vniuersos languores et plagas quam non
sunt scripte in volumine legis huius indu-
cet dominus super te donec te perdat. Et rema-
nebitis pauci numero quam prius eratis si-
cut astra celi per multitudinem: quam non audi-
stis vocem domini dei vestri. Et sicut ante leta-
tus est dominus super vos, bene vobis faciens

vosque multiplicans: sic letabitur disperdens
vos atque subuertens ut auferamini de ter-
ra ad quam ingredieris possidendam. Disper-
get te dominus in omnes populos a summitate
terre usque ad terminos eius et seruius
ibi dominus alienis quibus et tu ignoras et patres
tui, lignis et lapidibus. In gentibus quibus illis
non quiesces: neque erit reliquus vestigio pe-
dis tui. Dabit enim tibi dominus ibi cor pau-
dum et deficiet oculos et aiam sumptu-
merore, et erit vita tua quasi pendens ante te.
Timebis nocte et die et non credes vite
tue. Mane dices, quos mihi det vespertinum, et
vespe quis mihi det mane propter cordis
tui formidinem qua terreberis, et propter ea
quam tuis videbis oculis. Reducet te dominus
classibus in egiptum per viam de qua dixit tibi
ut eam amplius non videres. Ibi vende-
ris inimicis tuis in seruos et ancillas et
non erit qui emat.

CLXXIX

Hec sunt verba federis quod prece-
pit dominus moysi ut feriret cum fili-
is israel in terra moab: propter illud
fedus quod cum eis pepigit in oreb. Voca-
uitque moyses omnem israel: et dixit ad eos.
Vos vidistis vniuersa quam fecit dominus coram
vobis in terra egypti pharaoni et omnibus
seruis eius vniuersaque terre illius: ten-
tationes magnas quas viderunt oculi tui
signa illa portentorum ingentia, et non de-
dit vobis dominus cor intelligens et oculos vi-
dentes et aures que possint audire usque
in presentem diem. Adduxit vos quadragin-
ta annis per desertum: non sunt attrita ve-
stimenta vestra nec calciamenta pedum
vestrorum vetustate consumpta sunt. Pa-
nem non comedistis, vinum et ficeram non
bibistis ut sciretis quod ipse est dominus deus
vester. Et venistis ad hunc locum egressus
fusus est seon rex eseton et og rex basan
occurrentes vobis ad pugnam et percussimus
eos: et tulimus terram eorum, ac
tradidimus possidendam ruben et gad
et dimidie tribui manasse Custodite er-
go verba pacti huius et implete ea ut in-
telligatis vniuersa que facitis Vos sta-
tis hodie cuncti coram domino deo vestro,
principes vestri et tribus maiores

Deuteronomium

natu atq; doctores ois pplis isrl. liberi et
vxoꝝ vte et aduene q̄ tecū morant̄ in
castris. exceptis lignoz cesozib; 7 his q̄
oportat aq̄s vt trāseas in federe dñi dei
tui. 7 in iureiurādo qd̄ hodie dñs deus
tuus pcutit tecū vt suscitet te sibi in po
pulū. 7 ip̄e sit dñs deus tuus sicut locu
tus est tibi: et sicut iurauit p̄rib; tuis a
braā isaac 7 iacob. **N**ec vob̄ solis ego h̄ fe
dus serio et hęc iuramēta p̄firmo s; cum
ctis p̄ntib; 7 absentib;. Vos enī nostis
quō habitauerim⁹ in terra egipti. 7 quō
trāserimus p̄ mediū nationū q̄s trāse
vntes vidistis abominatōes 7 sordes. i.
idola eoz lignū 7 lapidē. argentū 7 au
rum q̄ colebāt. **N**e forte si inter vos vir
aut mulier familia aut tribus cuius cor
auersum est hodie a dño deo v̄ro vt va
dat 7 seruiat dijs illaz gentiū 7 sit inter
vos radix germinās fel 7 amaritudinē.
Cūq; audierit vba iuramēti huius bñ
dicat sibi in corde suo dicēs: par erit mi
hi. et ambulabo in prauitate cordis mei
7 assumat ebria sitientē 7 dñs nō igno
scat ei. sed tūc q̄ maxime furor eius fu
met. et celus p̄tra hōiem illū. et sedeāt
sup̄ eam oia maledicta que scripta sunt
in hoc volumine. et deleat dñs nomen
eius sub celo. et p̄sumat eū in p̄ditōe ex
oib; tribub; isrl. iuxta maledictōes q̄ in
libro leg; huius ac federis p̄tinent. **D**i
cetq; sequēs generatio 7 filij qui nasce
tur deinceps 7 pegrini q̄ de longe vene
rint vidētes plagas terre illius 7 infir
mitates quib; eā afflixerit dñs sulphu
re 7 solis ardoꝝe p̄burēs ita vt vltra nō
seratur. nec virēs quippiā germinet in
exemplum subuersionis sodomē et go
moꝝre: adame 7 solvim q̄s subuertit do
minus in ira 7 in furoꝝe suo. 7 dicēt oēs
gētes. **Q**uare sic fecit dñs terre huic:
Que est hęc ira furoris eius immensa?
Et r̄spondebūt. **Q**uia dereliquerūt pactū
dñi qd̄ pepigit cum p̄rib; eoz qñ eduxit
eos de terra egipti. et f̄uerūt dijs alie
nis 7 adorauerūt eos q̄s nesciebāt 7 q̄b;
nō fuerāt attributi: idcirco iratus est fu
ror dñi p̄tra terrā istā vt induceret sup

eam oia maledicta q̄ in hoc volumine scri
pta sūt. 7 eiecit eos de terra sua in ira et
in furoꝝe 7 in indignatōe magna: pieciē
q̄ in terrā alienā sic hodie p̄probat. **A**b
scōndita a dño deo nō q̄ manifesta sunt
nobis 7 filijs nr̄is vsq; in sempiternū
vt faciam⁹ vniuersa leg; hui⁹. **XXX**
Cum ḡuenerint sup̄ te oēs p̄mo
nes isti bñdictō siue maledictō
quā p̄posui in p̄spectu tuo. 7 du
ctus penitudie cordis tui in vniuersis
gētib; in q̄s dispserit te dñs de⁹ tuus 7
reuersus fuer⁹ ad eū 7 obedier⁹ eius im
perijs sicut ego hodie p̄cipio tibi cū filijs
tuis in toto corde tuo 7 in tota aīa tua.
reducat te dñs de⁹ tuus de captiuitate
tua ac miserebit̄ tui. 7 rursum p̄gregabit
te de cūctis pplis in q̄s te ante dispserit.
Si ad cardines celi fueris dissipat⁹ in
de te retrahet dñs deus tuus. 7 assumet
atq; introducet in terrā quā possederūt
p̄res tui 7 obtinebis eā. et bñdicēs tibi
maioris numeri te esse faciet q̄ fuerūt
p̄res tui. **C**ircūcidet dñs deus tuus cor
tuū 7 cor semis tui: vt diligas dñm deū
tuū ex toto corde tuo 7 i tota aīa tua vt
possis viuere. **D**ēs aut maledictōes haf
p̄uertet sup̄ inimicos tuos. 7 eos q̄ ode
rūt te p̄sequēnt̄. **T**u aut reuertes 7 au
dies voceꝝ dñi dei tui. faciesq; vniuersa
mādata q̄ ego p̄cipio tibi hodie. 7 abun
dare te faciet dñs deus tuus in cunctis
opib; manuū tuaz in solole vteri tui et
in fructu iumēoz tuoz in vbertate ter
re tue: 7 in rez oim largitate. **R**euertē
enī dñs vt gaudeat sup̄ te oib; bonis si
cut gauisus ē in p̄rib; tuis: si tñ audier⁹
voceꝝ dñi dei tui 7 custodier⁹ p̄cepta eius
et cerimonias que in hac lege p̄scripta
sunt 7 reuertaris ad dñm deū tuū in to
ro corde tuo 7 in tota aīa tua. **M**anda
tum h̄ qd̄ ego p̄cipio tibi hodie nō sup̄
te est. neq; p̄cul positū nec in celo situz
vt possis dicere quis n̄m valet ad celū
ascēdere vt deferat illō ad nos vt audia
mus atq; ope cōpleam⁹ neq; trās mare
positū vt causeris 7 dicas: quis e nobis
poterit mare trāstretare 7 illud ad nos

vsq; deferre vt possimus audire & face-
re qđ pceptū est. s; iuxta est fmo valde
in ore tuo & in corde tuo vt facias illuz.
Cōsidera qđ hodie pposuerim in pspcū
tuo vitā & bonū: & ecōtrario mortem et
malū vt diligas dñm deū tuū & abules
in vñs ei? & custodias mādata illius & ce-
rimonias atq; iudicia & viuas. atq; multi-
plicet te bñdicatq; tibi in terra ad quā
ingredieris possidendā. Si autē auersus
fuerit cor tuū & audire nolueris atq; er-
rore decept? adoraueris deos alienos &
seruieris eis: p̄dico tibi hodie qđ peas et
puo tpe morer? in terra ad quā iordane
trāsmisso ingredieris possidendā. Testes
inuoco hodie celū & terrā qđ pposuerim
vob vitā & bonū bñdictōz & maledictōz.
Elige g vitā vt & tu viuas & semē tuū &
diligas dñm deū tuū atq; obedias voci
eius & illi adhereas. Ipse est enī vita tua
& lōgitudō vīez tuoz. vt habites in ter-
ra p q̄ iurauit dñs p̄tib; tuis abraā isaac
et iacob vt daret eam illis. **XXXI**

Hūit itaq; moises & locutus est
oīa verba hec ad vniuersuz isrl:
& dixit ad eos. Centū viginti an-
noz sum hodie: nō possuz vltra egredi &
ingredi. p̄fertim cū & dñs dixerit mihi:
nō trāsbis iordanē istū. Dñs g de? tu?
trāsbibit ante te. Ipse delebit oēs gētes
has in pspcū tuo. & possidebis eas. Et io-
sue iste trāsbibit añ te: sicut locut? est dñs
Faciētq; dñs eis sicut fecit seon & og re-
gib; amorreoz & terre eoz delebitq; eos
Cum g & hos tradiderit vobis filii facie-
tis eis sicut p̄cepi vobis. Viriliter agite
& p̄fortami. Nolite timere nec pauca-
tis ad p̄spectū eoz: qz dñs de? tuus ipse
est ductor tuus: & nō dimittet nec dere-
linquet te. Vocauitq; moises iosue & di-
xit ei corā oī isrl. Cōfortare & esto robu-
stus. Tu enī introduces pplm istum in
terrā quā daturuz se p̄tib; eoz iurauit
dñs. et tu eā diuides sorte. Et dñs qui
ductor est vester ipse erit tecū: nō dimit-
tet nec derelinquet te. Poli timere nec
pauca. Scripsit itaq; moises legē hāc
et tradidit eā sacerdotib; filijs leui qui

portabant arcam federis dñi. et cūctis
seniorib; israel. Precepitq; eis dicens.
Post septē annos anno remissionis in
solēnitare tabernaculoz veniēt ib; cum
ctis ex israel vt appareāt in p̄spectu dñi
dei tui in loco quē elegerit dñs. leges ver-
ba legis huius corā oī israel: audiēt ib;
eis & in vñū oī p̄plo cōgregato tā viris
q̄ mulierib;. puulis & aduenis qui sunt
intra portas tuas vt audiētes discant:
et timeāt dñm deū vñm & custodiāt. im-
pleantq; oēs sermones legis huius. Fi-
lij q; eoz qui nūc ignorāt vt audire poss-
sint & timeāt dñm deū suū cūctis dieb;
quib; versantur in terra: ad quā vos ior-
dane trāsmisso p̄gitis obtinendā. Et
ait dñs ad moisen. Ecce p̄pe sunt dies
mortis tue. Vocā iosue & state in taber-
naculo testimonij vt precipiam ei. Abie-
runt ergo moises & iosue & steterunt in
tabernaculo testimonij: apparuitq; dñs
ibi in columna nubis q̄ stetit in introi-
tu tabernaculi: dixitq; dñs ad moisen. Ec-
ce tu dormies cum patrib; tuis. et p̄pls
iste p̄surgēs fornicabitur post deos alie-
nos in terra ad quā ingrediet vt habi-
tet in ea ibi derelinquet me: et irritū fa-
ciet fedus qđ pepigi cū eo. Et irascetur
furoz meus p̄tra eum in die illo. & tere-
linquā eum & abscondā faciē meā ab eo
et erit in deuoratoz. Inueniēt eum oīa
mala & afflictōes. ita vt dicat in illo die
Vere qz nō est deus mecū: inuenerunt
me hec mala. Ego autē abscondā et tela-
to faciē meam in die illo. p̄pter oīa mala
que fecit: quia secutus est deos alienos
Nunc itaq; scribite vobis canticū istud
et docete filios israel vt memoriter te-
neant & ore decantēt. et sit carmē istud
p̄ testimonio inter filios israel. Intros-
ducam enim eum in terram pro qua iu-
raui patribus eius lacte & melle manā-
tem. Cūq; comederint et saturati cras-
siq; fuerint: conuertentur ad deos alie-
nos & seruient eis: detrahentq; mihi et
irritum facient pactum meum. Postq;
inuenerint eum mala multa & afflictio-
nes: respondebit ei canticum istud pro

Deuteronomium

testimonio quod nlla deleuit obliuio ex ore seminis tui. Scio ei cogitatioes ei? q̄ facturus sit hodie anteq̄m introducā eum in terrā quā ei pollicit' sum. Scripsit q̄z moises canticū et docuit filios israel. Precepitq̄z dñs iosue filio nūn et ait. Cōfortare et esto robustus. Tu enī introduces filios israel in terrā quā pollicit' sum: et ego ero tecū. Postq̄z ḡ scripsit moises verba legis hui' in volumine atq̄ cōpleuit: p̄cepit leuitis q̄ portabāt arcā federis dñi dicēs. Tollite librū istū et ponite euz in latere arce federis dñi dei v̄ri: vt sit ibi p̄ te in testimoniū. Ego enī scio cōtentioē tuā et ceruicē tuā durissimā. Adhuc viuēte me et ingrediēte ro bis cū sp̄ cōtentiose egistis p̄ dñm: q̄t magis cū mortuus fuero. Cōgregate ad me oēs maiores natu p̄ tribus v̄ras atq̄ doctores. et loquar audientibus eis sermones istos. et inuocabo p̄ eos celū et terrā. Noui enī q̄ post mortē meā inique agetis et declinabitis cito de via quā p̄cepi vobis. et occurrent vobis mala in extremo tpe q̄ feceritis maluz in cōspectu dñi vt iritetis eū p̄ opa manū v̄rāz. Locutus est ergo moises audiente vniuerso cetu israel verba carminis huius: et ad finē vsq̄ cōpleuit.

Audite celi q̄ loquor. XXXII
audiat terra verba oris mei. Cōcrescat in pluuiā doctrina mea: fluat vt ros eloquiū meū. Quasi imber sup herbā et q̄si stille sup gramina. q̄z nomen dñi inuocabo. Date magnificentiā deo n̄ro: dei p̄fecta sunt opa et oēs vie ei' iudicia. Deus fidelis et absq̄ vlla iniq̄tate: iustus et rect'. Peccauerūt ei: et nō filij eius in fordibz. Generatio praua atq̄ perversa: hecine reddis dño p̄le stulte et insipiēs? Nunq̄d nō ipse est p̄ tuus qui possedit te. et fecit et creauit te? Memoro dierū antiquoz. cogita generatioes singulas. Interroga p̄ez tuū et annūciabit tibi: maiores tuos et dicēt tibi. Quā diuidebat altissim' gētes. q̄n se parabit filios adā. constituit terminos p̄ploz iuxta numerū filioz israel. Pars

aut dñi populus eius: iacob funicul' hereditatis eius. Inuenit eū in terra deserta. in loco horrois et vaste solitudis. Circūduxit eū et docuit: et custodiuit q̄si pupillā oculi sui. Sicut aq̄la puocās ad volandū pullos suos. et sup eos volitās expandit alas suas. et assumpsit eū atq̄ portauit in humeris suis. Domin' solus dux eius fuit. et nō erat cū eo deus alienus. Cōstituit eū sup excelsam terram. vt comederet fructus agroꝝ. Et sugeret mel de petra: oleūq̄ de saxo durissimo. Butyrū de armēto et lac de ouibus. cū adipe agnoz et arietū filioz basan. Et hircos cū medulla tritici: et sanguinē v̄ue biberēt meracissimū. Incrasatus est dilectus et recalcitrauit. incrasatus impinguatus dilatatus. Dereliquit deū factozē suū: et recessit a deo salutari suo. Prouocauerūt eū in dijs alienis: et in abominatōibz ad iracundiā cōcitauerūt. Immolauerūt demonijs et nō deo. dñs q̄s ignorabāt. Noui recētesq̄ venerūt: q̄s nō coluerūt p̄es eoz deum qui te genuit dereliquisti et oblitus es dñi creatoris tui. Vidit domin' et ad iracundiā cōcitatus est: quia puocauerūt eū filij et filie. Et ait. abscondā faciē meā ab eis. et p̄siderabo nouissima eozū. Generatio enim perversa est et infideles filij. Ipi me prouocauerūt in eo qui nō erat deus: et irritauerūt in vanitatibus suis. Et ego puocabo eos in eo qui nō est populus: et in gente stulta irritabo illos. Ignis succensus ē in furore meo et ardebit vsq̄ ad infernū nouissimā. Deuorabitq̄ terrā cum germine suo: et montiū fundamēta cōburet. Cōgregabo sup eos mala: et sagittas meas cōplebo in eis. Cōsumentur fame et deuorabunt eos aues morsu amarissimo. Dentes bestiarum immittā in eos: cū furore trahentium sup terrā atq̄ serpentium. Foris vastabit eos gladius et intus pauor. iuuenē simul ac virginē lactētē cū hoīe sene. Et diri. Ubi nā sūt. Cesare faciā ex hoībz memoriā eozū. Sed propter iram inimicoz distuli: ne forte

supbirent hostes eoz ⁊ dicerēt. Manus
 nra excelsa: et nō dñs fecit hec oia. Gēs
 absq; p̄silio est ⁊ sine pudētia. v̄tinā sa/
 perēt ⁊ intelligerēt ac nouissima p̄uide/
 rent. Quō p̄sequēbat v̄n? mille: ⁊ duo
 fugarūt decē milia: Nōne ideo q; deus
 su? p̄didit eos ⁊ dñs p̄cludit illos. Nō
 enī est deus n̄ vt dñs eoz et inimici n̄i
 sunt iudices. De vinea sodomoz vinea
 eoz. ⁊ de suburbanis gomorre. Cua eo
 rū v̄ua fellis ⁊ lotrus amarissimus. Fel
 draconū vinū eoz: ⁊ venenū aspidū in/
 sanabile. Nō hec cōdita sunt apud me ⁊
 signata in thesauris meis: Nea ē vltio
 et ego retribuaz eis in tpe. vt labaf p̄s
 eozū. Juxta est dies p̄ditōis et adesse fe
 stināt tpa. Judicabit dñs p̄lm suū ⁊ in
 seruis suis miserebit. Videbit q; in fir/
 mata sit manus: ⁊ clausi q; defecerūt re
 fiduiq; p̄sumpti sunt. Et dicēt. Ubi sūt
 dñs eozum in quib; habebāt fiduciā. De
 quoz victimis comedebāt adipēs et bi
 bebāt vinū libaminū. Surgāt et opitu
 lenē vobis. et in necessitate vos p̄tegāt.
 Videt e q; ego sim solus: et nō sit alius
 deus p̄ter me. Ego occidā ⁊ ego viuere
 faciā: p̄cutiā et ego sanabo: et nō est qui
 te maū mea possit eruere. Leuabo ad ce/
 lum manū meā: et dicam. Cuius ego in
 eternū. Si acuerūt fulgur gladiū me
 um. et arripuerit iudiciū manus mea.
 Reddā vltionē hostib; meis: ⁊ is q; ode
 runt me retribuaz. Inebriabo sagittas
 meas sanguine et gladius meus deuor
 rabit carnes. De cruore occisoz: et de ca
 ptiuitate nudati inimicoz capitis. Lau
 date gētes p̄lm eius. q; sanguinē seruo
 rū suoz vlcisef. Et vindictā retribuet
 in hostes eoz: et p̄picius erit terre popu
 li sui. Venit ergo moyses et locutus est
 oia verba cantici hu? in aurib; p̄li ipse
 et ioseph filius nun. Cōpleuitq; oēs ser/
 mones istos loquēs ad vniuersum isrl.
 et dixit ad eos. Ponite corda vestra et
 oia verba mea que ego testificor vobis
 hodie: vt mādētis ea filijs vestris custo
 dire et facere. et implere vniuersa q; scri
 pta sunt in volumine legis hu?. q; non

Rōs. 12. d. Milij viditā.

Rōs. 14. b. m̄hebreo s̄r. Gultate. f̄uue
 letam) gētes n̄ plebe eig

incassum p̄cepta sunt vobis sed vt sin/
 guli in eis viuerēt. q; faciētes lōgo p̄se/
 uerētis tpe in terra ad quā iordane trās/
 misso ingredimini possidendam. Locu/
 tusq; ē dñs ad moisen i eadē die dicēs.
 Ascende in montē istū abarim. i. transi
 tum in montē nebo q; est in terra moab
 cōtra hiericho. et vide terrā chanaā quā
 ego tradā filijs israel obtinendā: et mo/
 rere in monte. Quem cōscendens iun
 geris p̄lis tuis sicut mortuus est aarō
 frater tuus in monte hor et apposit? po
 pulis suis. q; p̄uaricati estis contra me
 in medio filioz israel ad aq̄s p̄tradictio/
 nis in cades deserti sin. et nō sanctifica/
 stis me inter filios isrl. Ecōtra videbis
 terrā. et nō ingredieris in eam quā ego
 dabo filijs israel.

CXXXIII
Hec est benedictio qua benedixit
 moyses homo dei filijs isrl ante
 mortē suā. Et ait. Dñs de fina
 venit: et de seir ortus est nobis. Apparu
 it de mōte pharan. et cū eo sanctorū mi/
 lia. In dextera eius ignea lex dilexit po/
 pulos. Dēs sancti in manu illius sunt
 et qui appropinquāt pedib; eius: accipi
 ent de doctrina illius. Legē p̄cepit nobis
 moyses: hereditatē multitudinis iacob
 Er̄it apud rectissimū rex p̄gregatis p̄n
 cipibus populi cū tribubus israel. Cui/
 uat ruben et nō moriā et sit paruus in
 numero. Hec est iude benedictio. Audi
 dñe vocem iude et ad populū suū intro
 duc eū. Manus ei? pugnabūt p̄ eo ⁊ ad
 iutoz illius cōtra aduersarios eius erit.
 Leui q; ait. Perfectio tua et doctrina
 tua a viro sancto tuo quē p̄bassi in ten/
 tatione: et iudicasti ad aq̄s cōtradictio/
 nis. Qui dixit patri suo et matri sue ne
 scio vos. ⁊ fratrib; suis ignoro illos ⁊ ne
 scierūt filios suos. Hi custodierūt elo/
 quū tuū et pactū tuū seruauerūt iudi/
 cia tua o iacob. et legē tuā o israel. Pon
 ent thymiana in furore tuo. et holo/
 causta sup altare tuū. Benedic dñe for/
 titudini eius: et opa manū ill? suscipe
 Percute dorſa inimicoz eius. et q; ode/
 runt eū nō confurgāt. Et beniamin ait.

Hexaplis (et nō. hexaplois) sēm Erasmū 7 solus plogi in ioseph. et etiā i. Ebra: et sēm Correctoriū biblie Jargau
us. et corrupt. mediā. Tot p grecoz hexaplis. i. loco sex translationū a greco suptraz. septuaginta. aale. theodotionis
marchi. eusebiū paphl. origenis. Her. iac. gaud. Reque et i. lyza. 7 plogo ioseph. expōem fr̄s Buisōis dicitis
hexaplois est trisyllabū. et q. **Deutronomium** or ē diphthoggy sonas. i. remittētis lectorē ad
eti. libz. c. l. a. s. t. r. e. h. i. s. t. o. r. i. e. Euse. paphl. cap. 13.:

Amantissimus domini. habitabit confi
denter in eo q̄si in thalamo tota die mo
rabit 7 in hūeros illi req̄scet. Ioseph
q̄z ait. De b̄ndictōe dñi terra ei? de pos
mis celi et roze atqz abyfso subiacente.
De pomis fructuū sol ac lune: de vertice
antiquoz montū: de pomis colliū et er
noz 7 de frugibz terre et de plenitudine
eius. B̄ndictio illi? q̄ apparuit in rubo
veniat sup caput ioseph: et sup verticem
nacarei inter fr̄s suos. Quasi p̄moge
niti tauri pulcritudo ei? cornua rhino
cerotis cornua illi? In ipsis ventilabit
gētes vsqz ad terminos terre. De sunt
multitudines ephraim: et hec milia ma
nasse. Et sabulō ait. Letare sabulon in
exitu tuo: et ysachar i tabernaculis tuis
pplos vocabūt ad montē: ibi imolabūt
victimas iusticie. Qui inundatiōz ma
ris q̄si lac sugēt 7 thesauros absconditos
arenarū. Et gad ait. B̄ndictus in latitu
dine gad. Quasi leo requieuit. cepitqz
brachiū et verticē. Et vidit principatū
suū q̄ in pte sua doctor esset repositus q̄
fuit cū principibz ppli 7 fecit iusticias dñi
et iudiciū suū cū israel. Dan quoqz ait
Dā catul? leonis. fluet largiter de basaz
Et neptali dixit. Neptalim abūdantia
pfruetur. et plen? erit benedictionibus
dñi. Mare 7 meridiē possidebit. Aser q̄
qz ait. B̄ndictus i filiis aser. Sit placē
in fratribz suis. et t̄gat in oleo pedē suū
Ferrum et es calciamētū ei?. Sicut vi
es iuuentut? tue. ita et senect? tua. Nō
ē al? vt de? rectissimi. Ascensor celi auxi
liator tu?. Magnificētia ei? discurrūt nu
bes hitaculū ei? sursum: 7 subter brach
ia sempiterna. Efficiet a facie tua inimi
cū dicetqz cōterere. Hitabit isrl? p̄sident
7 solus. Ocul? iacob i terra frumenti et
vini celiqz caligabūt roze. Beat? tu isrl.
Quis filis tui p̄le q̄ saluar? in domino
Scutus auxiliij tui. 7 gladi? gle tue. Ne
gabūt te inimici tui 7 tu eoz colla calcabis
Ascendit ergo **XXXIII**
moises de capestribz moab sup
mōtē nelō i verticē phasga tra
hiericho ostenditqz ei dñs oēm terram

galaad vsqz dan. et vniuersuz neptalim
terrāqz ephraim 7 manasse 7 oēm terrā
iuda vsqz ad mare nouissimū. 7 austrālē
ptē et latitudinē cāpi hiericho ciuitatis
palmarū vsqz segoz: dixitqz dñs ad euz.
Hec est terra p q̄ iuravi abraā isaac 7 ia
cob dicēs. Semini tuo dato eā. Vidisti
eam oculis tuis 7 nō trāsis ad illam.
Mortuusqz est ibi moises seruus dñi in
terra moab iubente dño. et sepeliuit eū
in valle terre moab p̄ phogoz. 7 nō agno
uit homo sepulcrū eius vsqz in p̄ntez di
em. Moises centū 7 viginti annoz erat
q̄n mortuus est. Nō caligauit ocul? eius
nec dētēs illi? moti sunt. Fleuerūtqz eū
filiij israel in capestribz moab triginta di
ebus et cōpleti sunt dies planc? lugen
tiū moisen. Iosue vero filius nun reple
tus spiritu sapie. qz moises posuit super
eū manus suas. Et obedierūt ei filij is
rael: fecerūtqz sicut p̄cepit dñs moisi
Et nō surrexit p̄pheta vltra in isrl? sicut
moises quē nosset dñs facie ad faciez in
oibus signis atqz portentis q̄ misit per
eum vt faceret in terra egypti pharaoni
et omnibz seruis eius vniuersiqz terre
illius. et cunctā manū robustā magna
qz mirabilia que fecit moises coram vni
uerso israel.

Explicit deutronomiu. Incipit plogus
bri Hieronimi psbyteri in librū Iosue.

Quandē finito pentateuco moi
si velut grāde fenore liberati
ad iesum filiū naue manum
mittim? quē hebrei ioseph ben
nū. i. ioseph filij nun vocāt. et ad iudiciū
librū quē sopthim appellāt. ad ruth qz
et hester qz eisdē noibz efferūt. None
musqz lectorē vt filuā hebraicoz noim.
et distinctōes p mēbra diuisas. diligēs
scriptura p̄seruet: ne et noster laboz illi
us studiū peat. Et vt i p̄mis qd sepe te
stat? sum sciat me nō i rephensionē ve
terū noua cudere sicut amici mei crimi
nant: sed p virili portōne offerre lingue
mee hoibz quos tñ nostra delectāt: vt p
grecoz hexaplis que et sumptu 7 labore
l ij